

REVISTA PRESEI

BULETIN SĂPTĂMÂNAL AL DIRECȚIUNII PRESEI ȘI INFORMAȚIILOR
DIN MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Nr. 23—24.

Joi, 17 Iunie 1937

S U M A R :

I. PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

	Pag.		Pag.
a) DINASTIA :		c) POLITICA INTERNĂ :	
Presa greacă	292	Presa cehoslovacă	295
" italiană	292	d) ECONOMIE ȘI FINANȚE :	
" iugoslavă	292	Presa engleză	295
" cehoslovacă	293	" elvețiană	295
" polonă	293	e) DIVERSE :	
b) POLITICA EXTERNĂ :		Presa greacă	295
Presa franceză	294	" franceză	296
" cehoslovacă	294	" polonă	296
" iugoslavă	294		
" elvețiană	294		

BCU Cluj / Central University Library Cluj

II. VIZITA PREȘEDINTELUI MOSCICKI LA BUCUREȘTI

	Pag.
Presa polonă	296
" franceză	299
" engleză	300
" germană	301
" elvețiană	301
" belgiană	301
" maghiară	301
" cehoslovacă	302
" turcă	302
" sovietică	303
" iugoslavă	303
" austriacă	303
" bulgară	304

III. CĂLĂTORIA D-LUI VON NEURATH LA BELGRAD, SOFIA ȘI BUDAPESTA

Presa germană	304
" iugoslavă	305
" maghiară	306
" italiană	306
" franceză	306
" engleză	308
" cehoslovacă	308
" elvețiană	309
" austriacă	309
" greacă	309
" turcă	309
" sovietică	309
" bulgară	310

IV. MICA ÎNȚELEGERE

Presa iugoslavă	311
" austriacă	311

V. VIZITA MAREȘALULUI VON BLOMBERG LA ROMA

Presa italiană	311
" franceză	312
" engleză	313

VI. SITUAȚIA POLITICĂ DIN U. R. S. S.

Presa sovietică	313
" franceză	314
" engleză	314
" germană	315
" polonă	315
" elvețiană	315

VII. EVENIMENTELE DIN SPANIA

Presa franceză	315
" italiană	316
" germană	316

VIII. PROBLEME EUROPENE

Situația în basinul Dunării	316
Situația politică din Ungaria	317
Politica externă a Cehoslovaciei	317
Înțelegerea Balcanică	318

PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

DINASTIA

Presa greacă.

Ziarele grecești din 8 Iunie consacără sărbătoarei Restaurației diferite articole de fond.

Astfel, ziarul **ELEPHTERON VIMA** arată care este semnificația zilei de 8 Iunie și subliniază că din ziua istorică din vara anului 1930, Regele Carol al II-lea domnește cu înțelepciune, ca monarh generos și solid, credincios în serviciul idealurilor patriei sale și păcii.

„Fericit, în mijlocul unui popor fericit, Regele Carol al II-lea, scrie mai departe ziarul, este idolul acestui popor și prin activitatea sa neobosită a legat numele Său de una din perioadele cele mai prospere ale țării Sale. Inzestrat cu o excelentă intuiție și minunat pregătit, El a asigurat țării Sale calmul și ordinea launtrică, pacea și securitatea peste hotare. Acest lucru face ca El să aibă nu numai încrederea poporului Său, ci și a prietenilor țării Sale, printre care Grecia, care serbează azi cu România aniversarea aceasta istorică“.

ETHNOS, arătând importanța actului Restaurației și opera realizată de atunci și până azi, subliniază că poporul grec participă din toată inima la această celebrare și profită de acest prilej pentru a adresa cele mai sincere felicitări națiunii amice și aliate, de care o unesc legături strânse.

VRADINI relevă opera mare realizată în cei 7 ani de domnie ai Regelui Carol al II-lea. Ziarul scrie:

„Regăsindu-și, acum șapte ani, Regele, România și-a regăsit liniștea. Sub sceptrul puternic al Regelui Carol, ea a devenit o națiune puternică și respectată de toți. De aceea, românii celebrează, pe drept cuvânt, ziua de 8 Iunie ca sărbătoare națională, și cu ei sărbătorește toți prietenii lor, printre care și Grecia, legată de România prin lungi lupte și tradiții comune“.

KATHIMERINI scrie:

„În această zi mare, opinia publică greacă aduce cele mai călduroase felicitări națiunii române amice, căci cei mai credincioși amici ai României, elenii, împărtășese bucuria ei. Cele două popoare au fost alături în lupte, în dureri și în bucurii comune. Iată de ce legăturile indestructibile care unesc cele două țări trebuie să se manifesteze în toate împrejurările, cu toată cordialitatea și cu toată sinceritatea“.

ELEPHTERON VIMA prezintă un istoric al sărbătorii naționale a României și aduce respectoase omagii **M. S. Regelui Carol al II-lea**, care își conduce țara cu înțelepciune și arzător patriotism. „Îndrumător al destinului poporului Său, scrie ziarul, marele Monarh este un credincios soldat în slujba idealurilor naționale și de pace. Încrederea pe care poporul Său i-o arată, este împărtășită în aceeași măsură de prietenii României, între care se numără și poporul grec, care sărbătorește împreună cu poporul român această aniversare istorică“.

ESTIA din 9 Iunie publică următoarele:

„Opinia publică greacă a participat din toată inima la sărbătoarea națională a prietenei noastre România. Grecia este unită cu România prin numeroase legături

și nu numai prin acelea — importante pentru pacea și ordinea din acest colț al lumii — ale Pactului Balcanic. Grecii nu pot uita că în veacurile trecute, o civilizație elenă strălucitoare a crescut pe pământul românesc, că pe acest pământ au fost scrise pagini glorioase ale Renașterii noastre naționale, că numeroși Greci găseseră ospitalitate generoasă în România și, în fine, că poporul român a avut totdeauna simpatie pentru drepturile noastre. Bucuria Elenilor este deci în întregime justificată, căci sub puternica-i administrație actuală România nu numai se desvoltă în pace și prosperă, ci capătă și forța care îi îngăduie să fie un avant-post prețios al păcii și al civilizației în această parte a continentului nostru“.

Ziarele din 9 Iunie au publicat de asemenea portretul M. S. Regelui, precum și dări de seamă asupra felului cum au decurs serbările din București.

Presa italiană.

Oficiosul CORIERE DIPLOMATICO E CONSO-LARE din 9 Iunie, dedică o pagină, din ultimul său număr, României și personalităților ei de seamă.

Directorul ziarului, **d. Giacinto Cottini-Agostinelli**, publică un articol despre „Papii și România“, în care subliniază că rolul politic al României este latin și roman.

Monseniorul Emil Juga semnează un lung articol despre „**M. S. Regele Carol al II-lea și biserica romano-catolică**“, în care, cu ocazia serbărilor Restaurației, arată înțelepciunea și rodnicia domniei a Suveranului român.

D. prof. Claudiu Isopescu dă în articolul „**Legături culturale italo-române**“, o frumoasă sinteză a acestor legături. Pentru cei ce vor să cunoască mai bine România, d-sa publică o bibliografie italiană a limbii, istoriei literare, istoriei, geografiei și artei române, precum și a tuturor operelor literare românești traduse în italienește.

Urmează apoi o lungă dare de seamă despre sărbătorirea zilei de 10 Mai în capitala Italiei.

Presa jugoslavă.

Comentând a șaptea aniversare a Restaurației în România, ziarul **SAMUPRAVA** din 8 Iunie subliniază că în ziua de 8 Iunie 1930 România a intrat într-o eră nouă.

„**M. S. Regele Carol al II-lea**, adaugă ziarul, călăuzește cu hotărâre țara și poporul Său, spre cel mai bun viitor, spre mărirea patriei și independența ei.

„Programul de reînnoire națională pe care Suveranul român și l-a propus, este aproape cu totul realizat și în deosebi în ceea ce privește înarmarea României“.

SAMUPRAVA subliniază că manifestațiile care se desfășoară actualmente la București, vor face fără îndoială o puternică impresie asupra d-lui **Moscicki**, președintele republicii polone, care se găsește acum în vizită oficială în România, și exprimă bucuria poporului iugoslav, de a vedea națiunea română, vecină, amică și aliată, că este fericită și prosperă.

VREME, sub titlul „**Ziua Regelui Carol al II-lea**, scrie:

„De acum șase ani, România sărbătorește ziua de 8 Iunie ca pe o sărbătoare națională. În această zi, anul 1930, Regele Carol s'a coborât, cu un avion sportiv, venind din străinătate, pe aerodromul Băneasa, și a luat în mâinile Lui destinele României. A fost un moment de o importanță covârșitoare, de oprire a unui curs

nedorit al istoriei române și de întoarcere a țării pe calea prosperității și a gloriei.

„Aceasta văd azi toți Români. Micul avion sportiv este azi o relievă în bogatul muzeu istoric, în Pareul Regele Carol I, simbolizând aripile Providenței.

„Iar Suveranul României se sărbătorește din an în an, ca Rege tot mai mare și mai merituos decât toți care au stat până acum pe tronul vechiei țări a Dacilor.

„Ziua de 8 Iunie este înainte de toate ziua Lui. Intreagă România trăește azi în cultul acestui Rege al ei, toate vitrinele sunt împodobite cu portretele Lui, toate gândurile sunt îndreptate spre Pălat, tineretul întreg, în rândurile „Străjerilor“, organizație sportivă asemănătoare cu aceea a Sokolilor, se îndrapectă, în întreaga Românie, spre terenurile de exerciții, să ia parte la sărbătorire și să cânte puternic himnul, să-și salute Comandantul Suprem.

„Cine n'a fost în România în aceste zile de festivități, acela nu poate să-și închipue cu cât entuziasm sărbătorească România pe Purtătorul Coroanei. Toate straturile cetățenilor îl consideră ca pe o garanție a păcii, a ordinii interne, ca pe un pionier al progresului.

„În adevăr, dela întoarcerea Sa, Regele Carol conduce România. El este azi o autoritate absolută în țară, preocupat de marea operă a renașterii române, a reînnoirii armatei române, în întărirea economiei și a culturii. El este în tot locul. La manevrele armatei, la expozițiile de cărți.

„El e hotărât, cum e rar cineva dintre miniștrii Lui și tot timpul de lucru și-și consacră numai serviciului României. Sub directivele Lui suveranice, Români au simțit că patria lor este mare și puternică, că sunt un popor de care Europa trebuie să țină seamă, și că a trecut timpul când România a fost o monedă de tocmești. Abia după sosirea Regelui Carol, România a adus la cunoștință lumii că politica țării va fi exclusiv românească.

„Cu satisfacție subliniem în această zi de sărbătoare progresul României, care ne este dragă și aliată, legată de noi, fără ezitare, în Mica Înțelegere și în Înțelegerea Balcanică.

„Cu atât mai mult ne bucurăm pentru că festivitățile din acest an au fost mărite prin vizita Șefului Statului Polon, d. Moscicki, a ministrului d. Beck. Vizita oficială a reprezentantului țării polone, rudenie a noastră, aliatei noastre România și Suveranului ei, iese din cadrul unei vizite simple. În fața d-lui Moscicki vor defila tineretul și armata, expresiile bucureștene ale puterii române. Iar impresiile dela defilarea puterii naționale vor fi o bază solidă pentru convorbirile pline de încredere în sine care se vor continua după șgomotul din oraș, în liniștea Palatului“.

Toate ziarurile din 14 Iunie publică largi dări de seamă asupra solemnității care s'a desfășurat la Universitatea din Cluj, cu prilejul proclamării M. S. Regele Carol al II-lea ca doctor honoris causa al Facultății de Litere.

Ziarul POLITIKA publică un articol în care subliniază că festivitățile universitare dela Cluj trebuiesc socotite ca un simbol al unirii eterne a Transilvaniei în cadrul Statului Național Român și în același timp și ca o manifestăție anti-revizionistă.

Presa cehoslovacă.

Intreaga presă cehoslovacă din 8 Iunie publică articole entuziaste cu privire la ziua Restaurației și despre domnia glorioasă de șapte ani pe Tronul României a M. S. Regelui Carol II.

Oficiosul PRAGER PRESSE publică pe prima pagină portretul M. S. Regelui Carol II, întovărășit de un articol plin de elogii, care cuprinde următoarele:

„La 8 Iunie revine pentru a șaptea oară ziua în care Regele Carol II al României s'a urcat pe Tron. Împreună cu propriul Lui popor, care, într'o măsură mereu sporită, manifestă pentru Regele său toată dragostea, Regele Statului amic este salutat de toate națiunile aliate, a căror dragoste Regele Carol II a știut să o dobândească în cei șapte ani de domnie. În fruntea lor se află poporul cehoslovac, care vede în el garanția unei strânse alianțe și a unor legături de prietenie, a căror sinceritate și cordialitate a devenit și mai trainică și mai inalterabilă în urma multiplelor evenimente din ultimele luni și din ultimul an. Toemai în acest an de domnie al Monarhului, s'a întărit și mai mult alianța noastră, prin vizita președintelui Beneș la București și a Regelui Carol la Praga“.

Marile cotidiene din capitală publică de asemeni reportajii amănunțite asupra serbărilor Restaurației dela București și asupra vizitei președintelui Moscicki.

Ziarele subliniază mai ales pasagiul din discursul M. S. Regelui, care se referă la menținerea trainică a păcii și a alianțelor și prietențiilor care corespund spiritului ce stăpânește și susține marea întreprindere dela Geneva, adică Societatea Națiunilor.

Presa polonă.

Ziarele polone din 8 Iunie publică numeroase articole comemorative cu prilejul zilei de 8 Iunie, însoțindu-le de portretul M. S. Regelui Carol II.

DZIENNIK POLSKI scrie între altele: „Muncitor neobosit, pasionat după studii, creator al mișcării de organizare a tineretului, Regele României adaugă farmecului personal atracțiunea unui spirit mereu treaz, totdeauna informat asupra tuturor chestiunilor care interesează națiunea Sa în planul internațional. Trecutul Său de experiență a vieții, capacitatea Sa de muncă, profunda Sa înțelegere pentru toate cele omenești, arta cu care știe să domnească și să atragă în jurul Său pe cei mai capabili, fac din El un adevărat conducător de Stat“.

Marele cotidian CHWILA subliniază într'un lung articol cuvintele înțelepte rostite de Suveranul României acum șapte ani în Adunarea Națională, precum și preocuparea Lui constantă de cultură: „Dovedind o repede și precisă înțelegere a împrejurărilor, profund cunoscător al poporului Său, Regele Carol II desăvârșește opera începută de Regele Ferdinand, consolidând România“, încheie ziarul.

EXPRESS PORANNY publică un articol, intitulat: „Suveranul României, M. S. Regele Carol II, Renovatorul țării Sale“, scriind între altele: „Ziua de 8 Iunie constituie un punct hotărâtor în viața României. Este sărbătoarea tuturor Românilor și sărbătoarea României viitoare și de aceea are loc în această zi o impunătoare revistă a forței fizice“.

KURJER POLSKI scrie: „Vizita președintelui Moscicki în România are loc toemai în ziua aniversării suirii pe Tron a M. S. Regelui Carol al II-lea, astfel încât ea nu este numai expresia amicitiei dintre cele două națiuni, dar este și o manifestare a simpatiei și stimei pe care întreaga Polonie o are pentru Augustul Suveran al României, pentru înfăptuirile Sale și pentru activitatea Sa. Cei șapte ani de Domnie a M. S. Regelui Carol stau

mărturie a calităților Sale de organizator excepțional, a simțului Său politic și a marelui Sale experiențe, în greaua artă a guvernării. România poate să fie fericită având un astfel de Suveran. Opinia publică polonă urmărește cu multă bucurie desfășurarea vizitei președintelui Moscicki în România și așteaptă cu nerăbdare înfrigurată vizita M. S. Regele Carol II la Varșovia“.

POLITICA EXTERNĂ

Presă franceză.

Revista L'EUROPE NOUVELLE în numărul din 5 Iunie publică o dare de seamă a ședinței ținută la asociația „Accueil Français“ de Comitetele de cooperare europeană.

După ce relatează modul în care a decurs solemnitatea, redă următoarele pasagi din cuvântarea d-lui Emile Borel:

„Mă întorc acum spre d. Antonescu și salut, d-lor, din partea dv. a tuturor, marea țară pe care o reprezintă și căreia îi port o vie amiciție. Cunoașteți legăturile care mă unesc de această țară. Am păstrat o amintire măreață despre primirea care se face acolo“.

„După ce aduce un omagiu memoriei lui Aristide Briand, d. Borel a încheiat.

— „Știți că pentru mine, uniunea popoarelor Europei nu înseamnă subordonarea națiunilor care o alcătuiesc unui ideal strămt, unei formule abstracte; cred că vom ajunge să găsim echilibrul și pacea numai printr-o deplină înflorire a tuturor puterilor“.

D. Baza a mulțumit în numele delegațiilor străine. Apoi, d. Victor Antonescu a făcut o importantă declarație, în care a evocat marca figură a lui Briand și a arătat cât de adânc s'a inspirat România din gândirea acestuia.

„În ce privește, a încheiat d. Antonescu, noi ne-am inspirat din ideile sale nu numai pe plan teoretic, ci și pe plan practic: Mica Înțelegere și Înțelegerea Balcanică sunt realizări parțiale ale marelui său plan de uniune europeană. Astfel noi am realizat în parte ceea ce fusese visul lui...“.

LA TRIBUNE DES NATIONS din 5 Iunie, publicând interviul pe care d. Victor Antonescu l-a acordat redactorului său d. Jean Thouvenin, scrie, în prealabil, următoarele: „Contacturile sunt atât de frecvente între România și Franța, încât vizita la Paris a reprezentantului acreditat al guvernului român nu mai este socotită ca un eveniment senzațional, ci ca un eveniment normal. D. Victor Antonescu a observat tradiția și, dela sosirea sa în fruntea Ministerului de Externe, a luat obiceiul de a profita de deplasările sale la Geneva, pentru a urma la Paris convorbirile înjghebate în sânul instituției internaționale.

„Lungile șederi pe care le-a făcut odinioară printre noi, fac să nu avem nevoie a primi pe d. Antonescu, căci, la Paris, se găsește literalmente acasă. Totuși, vizita pe care ne-o face actualmente prezintă un interes cu totul special din cauza greutăților situației internaționale“.

„În fruntea acestei introduceri, ziarul publică, cu litere mari și text pe 2 coloane, următoarea frază din interviul acordat de către d. Antonescu, d-lui Thouvenin:

„Rămânem mereu credincioși tuturor alianțelor noastre și ținem să avem legături de prietenie cu toate țările și în deosebi cu vecinii noștri.

„Aceste alianțe și aceste legături se încadrează în sistemul Pactului Societății Națiunilor, pe care îl considerăm necesar organizării păcii și căruia îi păstrăm întregul nostru atașament“.

Presă cehoslovacă.

L'EUROPE CENTRALE din 29 Mai, sub titlul: „România este credincioasă alianțelor sale“, subliniază importanța declarațiilor făcute presei de d. Victor Antonescu, ministrul afacerilor străine, înainte de plecarea d-sale la Geneva. După ce reproduce pasagiile esențiale din declarațiile d-lui ministru Antonescu, revista constată că ele au fost primite cu o mare satisfacție de opinia publică română, deoarece „ele nu lasă să mai rămână nicio îndoială asupra fermității indestructibile a politicii urmate până acum de România“. D. Jean Gounaud, autorul articolului, subliniază pasagiul în care d. ministru Antonescu a precizat scopul vizitei d-lui Beck la București, ridicându-se împotriva tuturor „combinațiilor“ făcute cu acest prilej.

PRAGER PRESSE din 2 Iunie scrie: „Bilanțul politicii d-lui ministru Antonescu poate fi formulat după cum urmează:

„Unirea strânsă este astăzi singura necesitate diplomatică. Germania și Italia și-au strâns cât mai mult cooperarea. Niciodată Franța și Anglia n'au fost mai mult de acord în acțiunile lor diplomatice, atât în ce privește conținutul, cât și în ce privește metoda. Mica Înțelegere va merge același drum. Paralelismul politic dintre Franța și Anglia, deoparte și Mica Înțelegere și Înțelegerea Balcanică, de altă parte, nu exclude o apropiere de axa Roma-Berlin. Această apropiere se va produce ori în mod general și cuprinzător, sau va rămâne statu-quo-ul diplomatic de astăzi. Solidaritatea nu este astăzi o chestiune retorică sau diplomatică, ci singura posibilitate de a fi la înălțimea situației internaționale“.

Presă iugoslavă.

PRAVDA din 3 Iunie, sub titlul: „Importante conferințe diplomatice la Viena. Convorbirile în vederea apropierii Austriei cu țările Micii Înțelegeri și ale Înțelegerii Balcanice. La Viena se atribuie convorbirilor d-lor Rustu Aras și V. Antonescu cu oamenii de Stat austriaci cea mai mare importanță“, într-o corespondență din Viena, după ce se ocupă în câteva fraze de șederea d-lui Rustu Aras în Capitala Austriei, scrie următoarele:

„Însă, șederea d-lui R. Aras n'a avut numai o importanță austro-turcă, ci au fost duse convorbiri cu privire la relațiile Austriei cu celelalte țări membre ale Micii Înțelegeri și ale Înțelegerii Balcanice.

„Acest fapt și-a obținut dovada când la Viena a sosit d. Antonescu, ministrul de afaceri străine al României.

„D. Antonescu a avut convorbiri importante cu d. Guido Schmidt și cu un mare număr de oameni de Stat austriaci.

„În cercurile diplomatice de aici se subliniază că vizitele miniștrilor de externe, al României și al Turciei, sunt în legătură cu acțiunea începută mai înainte în vederea apropierii Austriei de țările Micii Înțelegeri și ale Înțelegerii Balcanice. În cercurile acestea, desfășurarea viitoare a situației este privită cu mult optimism“.

Presă elvețiană.

NEUE ZÜRCHER ZEITUNG din 1 Iunie scrie, într-o corespondență din Sofia:

„Turcia susține astăzi în Europa sudestică o combinație politică la care să participe și Bulgaria. Vrea să prevină astfel la timp o cooperare ruso-bulgară. Actualmente

nu există o convenție între Sofia și Moscova. Dar trebuie luate în considerare simpatiile reciproce. Există destui oameni în Bulgaria care joacă pe cartea sovietică în ce privește viitorul țării. Privite din această parte și convorbirile turco-române sunt așezate în lumina justă. N'a fost o frază goală acum două luni, când d. Atatürk a arătat, cu prilejul vizitei d-lui Antonescu, că Turcia se simte cu atât mai puternică, cu cât România obține mai multă putere. De asemenea și vizita d-lui Rustu Aras la București a avut, pe lângă intensificarea raporturilor economice, scopul să examineze efectele celor două pacte ale Iugoslaviei, asupra României și Turciei. Afară de Grecia și România este acum dispusă favorabil, față de Bulgaria. Astfel s'a încheiat zilele acestea o convenție aeriană pe șapte ani“.

POLITICA INTERNĂ

Presa cehoslovacă.

Revista L'EUROPE CENTRALE din 12 Iunie publică sub titlul: „România democratică“, un articol în legătură cu succesiunea guvernării, articol, din care extragem:

„În România, țara în care principiul alternanței a două partide politice a fost mult timp în vigoare și unde pentru acest motiv sistemul electoral favorizează partidul care a obținut numărul de voturi relativ cel mai ridicat de natură a-i asigura o majoritate compactă în Parlament, era important de a ști dacă Partidul Național-Tărănist continuă de a fi cel mai puternic partid din opoziție și dacă, ca atare, urmează să se continue cu sistemul alternanței a două partide.

„Guvernării s'au folosit de prilejul alegerilor municipale pentru a consulta opinia publică asupra acestui punct.

„Rezultatele acestor alegeri au fost favorabile partidului la putere, urmat de aproape de Partidul Național-Tărănist.

„Mai mult de o jumătate de milion de sufragii s'au pronunțat în favoarea partidelor democratice, ceea ce denotă că țaranul român este refractar epidemiilor politice venite din străinătate. Bunul lui simț a dovedit că el vrea în interior stabilitatea și pacea și nu este dispus să servească ca subiect de experiență unor teorii străine“.

ECONOMIE ȘI FINANȚE

Presa engleză.

Ziarele engleze din 1 Iunie reproduc anunțul Camerei de Comerț din Londra, despre noua înțelegere anglo-română în privința plăților prin care se modifică în unele puncte acordul de anul trecut.

LLOYD'S LIST și JOURNAL DE COMMERCE scriu că noua înțelegere a fost necesară pentru a determina suma datorțiilor comerciale pendinte pentru achitare după 9 Iunie 1937, așa că s'a profitat de ocazie pentru a face ca cele prevăzute în acordul din 1936 să se potrivească cu circumstanțele actuale ale comerțului anglo-român.

MANCHESTER GUARDIAN și alte mari ziare engleze din 2 Iunie este informat din București că în primele 4 luni ale anului 1937 producția română de petrol crud a fost de circa 2.520.000 tone, față de 2.639.000 tone în perioada corespunzătoare din 1936.

„Aceste cifre, scrie ziarul, indică o descreștere importantă și semnificativă a producției române de petrol brut cu toate săpăturile și cercetarea de noi terenuri.

„Luând în considerație faptul că creșterea prețurilor a stimulat mult raporturile în ultimele luni, cifrele de mai sus sunt considerate ca semnificative. Mai ales când consumul intern a crescut, aceasta înseamnă că România va exporta din ce în ce mai puțin petrol afară, nu mai dacă nu se descoperă noi terenuri“.

Presa elvețiană.

NEUE ZÜRCHER ZEITUNG, cu data de 10 Iunie, ocupându-se într-o corespondență din București de situația devizelor în România, constată: „Situația se îmbunătățește mereu. Evoluția devizelor prezintă o tendință spre urcare. Dar nu trebuie să se uite că bilanțul devizelor a suferit o împovărare în ultimii ani, în urma marilor comenzi ale Statului în străinătate. Plata ratelor se face în mai mulți ani, dar trebuie să se țină seamă de lucrul acesta“.

DIVERSE

Presa greacă.

LE MESSENGER D'ATHÈNES din 1 Iunie publică o relație despre vizita Ligii greco-române în România, subliniind primirea călduroasă pe care autoritățile române au rezervat-o membrilor Ligii în tot timpul șederii lor în țară.

„Această primă vizită în România, încheie articolul, a contribuit în mod util să arate membrilor Ligii progresele înfăptuite de România în toate domeniile, făcând și mai intime, prin contactul direct cu toate cercurile românești, relațiile amicale care unesc cele două țări“.

LE MESSENGER D'ATHÈNE din 4 Iunie reproduce diverse impresii ale excursioniștilor din Liga greco-română în țara noastră la sfârșitul lunii Mai.

„Impresii culese în România, scrie ziarul, sunt excelente. Timp de zece zile, cât compatrioții noștri au stat în România, ei au vizitat principalele orașe, instalațiile industriale, lucrările tehnice, etc., primiți fiind, peste tot cu mare entuziasm atât de către autoritățile locale cât și de populație.

Atât la București cât și la Constanța, Grecii stabiliți în aceste orașe au primit pe compatrioții lor cu o emoție adâncă, manifestându-și, în diverse moduri, patriotismul lor.

„Pe scurt, termină LE MESSENGER D'ATHÈNE, ospitalitatea românească a fost cu totul cordială și călduroasă“.

Ziarele din 5 Iunie continuă să publice călduroase comentarii asupra amicitiei greco-române cu prilejul înapoierii excursioniștilor Ligii greco-române.

ACROPOLIS consacră un articol de fond amicitiei dintre România și Grecia, amicitie a cărei mențineră se datorește și activității leale a coloniilor grecești, care trăesc sub legile ospitaliere ale patriei lor române la dezvoltarea și prosperitatea căreia lucrează din toată puterea sufletului lor, cu mare iubire și cu un zel creator.

„Vizita recentă a membrilor Ligii greco-române, continuă ziarul, a dat prilej de a se constata în chip strălucit strânsa prietenie care unește Grecia și România,

„Oaspeții greci au fost primiți cu mari onoruri și cu călduroase manifestațiuni atât din partea reprezentanților oficiali ai guvernului român cât și din partea poporului român.

„Ei au avut ocazia să vadă de aproape și să admire progresele civilizatoare îndeplinite de nobila țară amică și să aprecieze marile însușiri ale poporului român, iubindu-l și mai mult și făcându-l și mai mult iubit de toți grecii“.

Vorbind apoi despre schimbările comerciale româno-grece, ACROPOLIS subliniază prezența la București a delegației elene și exprimă urarea de a vedea ajungând la bune rezultate aceste tratative, sub suflul plin de viață al sublimelor idealuri și interese comune ale ambelor națiuni“.

Presa franceză.

LE FIGARO din 10 Iunie, sub titlul: „Primul festival de muzică românească“, face o dare de seamă despre prima audiere de muzică românească dată la Paris, în care aduce elogii d-lor: Sabin Drăgoi, Jora, Cuelin și la urmă d-lui George Enescu pe care îl consideră ca o fală a muzicii în general și a celei românești în special.

Presa polonă.

Presa polonă din 3 Iunie relevă marile succese ale echipei române la concursul internațional hipic dela Varsovia.

Astfel, ziarul KURJER POLSKI constată că la concursul de viteză dela 1 Iunie, fără penalități, parcursul a fost făcut numai de opt cai, dintre care patru românești, doi germani și doi poloni.

„Călăreții români au repurtat o mare victorie, trecând cu sărituri sigure obstacolele cele mai grele. Astfel, drapelul României a fost arborat în trei rânduri consecutive“.

KURJER PORANNY scrie:

„Echipa română s'a întrecut pe sine. Românii au călărit cu bravură. Ei au fost excelenți, cu care sar obstacole în mod impunător“.

KURJER WARSZAWSKI scrie:

„Eri, ca de obicei, românii au călărit cu mult elan, impresionându-ne cu repezițiunea cailor lor, familiarizați cu obstacolele cele mai grele“.

GAZETA POLSKA relevă faptul că echipa română a înregistrat ieri un foarte mare succes, câștigând 6 premii din 15.

În Nr. din 12 Iunie L'ECHO DE VARSOVIE publică un articol consacrat Oficiului de Educației a Tineretului Român.

După ce subliniază rolul O. E. T. R.-ului, organizarea și scopurile lui, ziarul subliniază că această instituție își datorește creațiunea ideii M. S. Regelui, de a orienta în mod rațional educația tineretului român.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

VIZITA PREȘEDINTELUI MOSCICKI LA BUCUREȘTI

Presa polonă.

Cu începere dela 4 Iunie și până la 13 Iunie presa polonă a fost permanent dominată de vizita d-lui Moscicki la București.

GAZETA POLSKA din 4 Iunie publică, sub titlul: „Prietenie consacrată de tradiții sublime“, un articol intitulat înălțător, în prima pagină, în legătură cu vizita la București a președintelui Moscicki.

„Vizita aceasta, scrie ziarul, va constitui o manifestare a prieteniei profunde și sincere care leagă cele două națiuni, precum și o manifestare a alianței de arme și de inimi ale cărei legături nicio intrigă nu este în stare să le slăbească. Prietenia aceasta, crescută dealungul secolelor și consolidată din primii ani când Polonia și-a recâștigat independența, iar România a ajuns să-și vadă împlinit visul Unirii naționale, s'a întruchipat într'o alianță vitală și durabilă.

„Alianța aceasta este patronată de marile spirite ale primilor mareașali, ai celor două popoare, Regele Ferdinand I și Iosef Pilsudski. Astăzi, după 15 ani, conducătorii destinelor României și Poloniei pot să afirme cu mândrie că au rămas fideli testamentului lăsat de cei doi mari făuritori ai alianței noastre.

„Alianța aceasta îmbrățișează azi absolut toate domeniile de colaborare, militar, politic, cultural și economic. Totodată, simpatia vie care unește de veacuri cele două națiuni s'a transformat într'o prietenie caldă, sinceră, profundă și chiar intimă.

„De aceea, președintele republicii polone este însoțit, în călătoria sa, la București, de sentimentele cele mai bune ale întregii națiuni polone, fără cea mai mică excepție, iar această călătorie va fi binecuvântată de spiritele sublime ale celor doi primi mareașali, al României și al Poloniei“.

POLSKA ZBROJNA, organul cercurilor militare, a publicat și el azi, un foarte frumos articol, despre strănsele raporturi care au existat între Regele Ferdinand I și mareașalul Pilsudski.

„Multe s'au schimbat în România și Polonia în ultimii 15 ani. Regele Ferdinand și mareașalul Pilsudski nu mai trăiesc. Legăturile de prietenie dintre cele două țări durează însă și mai departe. Alianța dintre ele se sprijină pe temelii puternice, de comprehensiune și încredere reciprocă“.

Articolul este însoțit de o fotografie a Regelui Ferdinand I și de alte două reprezentând pe mareașalul Pilsudski în România.

L'ECHO DE VARSOVIE din 4 Iunie, sub titlul „Polonia-România“, se ocupă de vizita oficială a d-lui Moscicki, președintele republicii polone la București:

„Amiciția și colaborarea polono-română, au rezistat în cursul acestor 15 ani, tuturor încercărilor de a le sdruncina sau cel puțin de a le slăbi. Instinctul natural al celor două națiuni îndemnându-le să continue pe aceeași cale, a avut aci un rol hotărâtor.

„Manifestările care se vor desfășura la București, în cinstea primului magistrat al Republicii Polone, vor constitui fără îndoială în ochii străinătății cea mai bună dovadă că colaborarea polono-română a cărei substanță esențială își are originea în pioasa amintire lăsată de mareșalul Pilsudski și regele Ferdinand, va continua să rămână neschimbată în forma ce i-a fost dată de către inițiatorii săi“.

Cu prilejul vizitei președintelui republicii polone la București, presa poloneză din 6 Iunie a publicat azi articole extrem de călduroase, consacrate României și alianței polono-române.

GAZETA POLSKA publică în frunte fotografia Suveranului României, însoțită de un articol intitulat „Armata română și comandantul ei suprem“, în care spune între altele:

„Astăzi, în ziua când președintele republicii polone, merge să viziteze pe M. S. Regele Carol al II-lea, care este totdeodată comandantul suprem al armatei române, Polonia întregă trimete salutul ei frățește armatei române aliate. Cei două milioane de ostași români constituie astăzi o forță de prim ordin în Europa răsăriteană. Materialul oștășesc al armatei române este excelent. Comandanții ei superiori dispun de o largă experiență războinică, iar cadrele ofițerilor tineri se prezintă în condițiuni din cele mai bune. Regimentele vânătorilor de munte pot fi puse în rândul celor mai bune unități de același gen. Trebuie relevat faptul că armata română, începând cu războiul din 1877 și până azi, n'a pierdut niciun războiu. Războiul mondial l'a terminat cu memorabila victorie dela Mărășești. În clipa urcării pe tron a Regelui Carol al II-lea, chestiunea apărării Statului ocupă un loc de frunte în eforturile pe care le face România în toate domeniile vieții de Stat. Astfel valoarea militară a armatei române este luată în considerare nu numai de prietenii României. Soldatul român este însuflețit de un patriotism profund și de un devotament nețărmurit față de persoana Suveranului și comandantului suprem. Regele Carol al II-lea își instruește și înarmează poporul său, spre a fi în stare să facă față încercărilor viitoare care, de data aceasta, vor constitui participarea noastră oștășească comună.

„Regele României pregătește de asemeni din punct de vedere al nobilei arte militare, încă din vârsta cea mai fragedă, pe moștenitorul Său, simpaticul și ilustrul nostru oaspe din ultimele zile, Marele Voevod Mihai, conform tradițiilor eroice lăuate de augustii Săi strămoși. Polonia întregă dorește din toată inima armatei române și augustului ei comandant suprem, succese tot așa de strălucite ca și cele din trecut, pășind spre glorie deplină“.

KURJER PORANNY, cu aceeaș dată, sub titlul „Manifestația amicitiei alianței și colaborării“, a publicat azi un articol însoțit de fotografia președintelui Moscicki, a Regelui Carol al II-lea, precum și pe aceea a Regelui Ferdinand, alături de mareșalul Pilsudski.

El scrie între altele: „Amicitia și alianța noastră se sprijină pe o tradiție strălucită, scumpă inimilor celor două națiuni. Amicitia aceasta este un element real extrem de prețios, atât pentru viața internațională a Poloniei și a României, cât și pentru complexul de forțe din Europa Centrală. Polonia și România, ducând o politică de independență, se opun formării de blocuri ostile în Europa, și prin aceasta aduc mari servicii păcii europene. Președintele Moscicki, în călătoria sa, este însoțit de sentimentele sincere ale întregii națiuni polone, care vede

în această vizită o nouă consolidarea a legăturilor dintre cele două popoare, și se bucură că, în curând, va avea prilejul să salute pe pământul ei pe Regele Carol al II-lea“.

POLSKA ZBROJNA, publică sub semnătura lui Adam Rudnicki, un entuziast articol, în care, după ce face un istoric al alianței polono-române, relevă rolul de însemnătate istorică jucat de Regele Ferdinand I și de mareșalul Pilsudski, la fixarea temeiurilor atât de trainice pe care se sprijină alianța și amicitia dintre cele două țări: „Vizita președintelui republicii polone în România constituie o nouă contribuție la edificiul păcii, o contribuție de însemnătate și de o forță primordială care cimentează legăturile dintre Marea Baltică și Marea Neagră, străjuite de destinul istoric al celor două națiuni“.

ECHO DE VARSOVIE publică de asemenea un articol intitulat „15 ani de alianță“, în care arată, între altele, că „manifestațiile care vor avea loc la București, în cinstea președintelui Moscicki, constituie mărturia cea mai bună că amicitia și colaborarea polono-română, bazate pe pioasa moștenire lăsată de Regele Ferdinand I și de mareșalul Pilsudski, continuă să rămână neclintite în întruchiparea ce le-a fost hărăzită de cei doi mari premergători“.

Ziarele poloneze din 7 Iunie publică dări de seamă ale trimișilor speciali, semnalând primirea măreață pe care România o pregătește șefului de Stat aliat, d-lui Moscicki.

Ziarele reproduc de asemenea textul proclamației adresată populației din capitală de d. Al. Donescu, primarul general al Municipiului București.

În sfârșit, presa subliniază că primirea făcută președintelui republicii, găsește cel mai viu ecou în opinia publică polonă.

„Suntem una cu gândul și cu simțirea șefului nostru de Stat, care face vizită națiunii amice“, scrie KURJER CZERWONY.

Publicația oficioasă INFORMAȚIA POLITICĂ POLONEZĂ consacră un articol desvoltării alianței polono-române.

În articol se constată mai întâi că Mareșalul Pilsudski atunci când a pus temeliele Statului polonez, a indicat alianța dintre Polonia și România, ca pe unul din postulatele esențiale ale politicii externe poloneze: „De altfel, Mareșalul nu a fost numai inițiatorul acestei idei, dar s'a silit chiar el să realizeze alianța, asigurându-i o bază durabilă și o forță de neclintit.“

„Pentru impotanța pe care o atribuia mareșalul acestei alianțe, stau mărturie schimbul de vizite dintre Mareșalul Pilsudski, șef al Statului, și Regele Ferdinand, în anii 1922 și 1923, precum și călătoriile dese ale Mareșalului în România.

„Aceste fapte dovedesc perfect că Mareșalul socotea România ca având o importanță specială, fiind în același timp atașat de această țară prin sentimente de reală amicitie.

„Politica externă polonă care a urmat în mod logic linia trasată de Mareșal, atribuie mereu alianței cu România aceeași importanță. Se fac eforturi pentru a face din această alianță o realitate naturală pentru cele două țări. Ea nu trebuie să fie numai concluzia seacă a analizei condițiilor geopolitice ale celor două părți, ci ca toți polonezii și toți românii să o adopte în cunoștință de cauză, să fie o manifestație a sentimentelor călduroase care unesc cele două națiuni.

„Alianța polono-română este defensivă, fără caracter agresiv, ea este rezultatul natural al instinctelor de apărare: iată de ce constituie un element durabil de echilibru și pace în Europa centrală și orientală.

„Actualele schimburi de vederi dintre șefii celor două State, nu este decât o fază naturală a cooperării dintre aliați. După cum primul schimb de vizite între șefii de Stat, trebuia să pună prima piatră la edificiul alianței, schimbul actual dovedește fericita și durabila dezvoltare a acestei alianțe.

„Vizita pe care o face la București președintele Moscicki, încheie **INFORMAȚIA POLITICĂ POLONEZĂ**, în numele său și al întregii națiuni, este mărturia atașamentului nostru față de România, a sentimentelor pe care le avem față de ea și față de Augustul ei Monarh M. S. Regele Carol al II-lea, sub auspiciile Căruia alianța noastră își sporește atât de repede forțele morale și materiale, progresa și se consolidează în toate domeniile“.

Toate ziarele din 8 Iunie publică în prima pagină descrieri pitorești ale măreței primiri făcute d-lui Moscicki, președintele Republicii la București.

Ziarele subliniază pe larg importanța discursurilor pronunțate eri de președintele Moscicki și M. S. Regele Carol al II-lea, care au găsit un ecou profund în cele două țări.

Trimișii speciali ai ziarelor polone relevă frumoasa ținută și progresele remarcabile ale armatei române, constatate cu ocazia defilării trupelor prin fața înaltului oaspete polon.

KURJER WARSZAWSKI constată: „Manifestarea puternică a caracterului extrem de pacific și de conservator al vizitei președintelui Moscicki, constituie un succes al politicii externe, dusă de cele două State aliate. Vizita aceasta va contribui la accentuarea rolului binefăcător al alianței polono-române pentru Europa“.

DOBRY WIECZOR scrie: „Entuziasmul și cordialitatea cu care populația României întâmpină pe președintele Republicii polone este mărturia cea mai bună că alianța dintre cele două țări nu se sprijină numai pe documente scrise, ei și pe sentimentele profunde ale celor două națiuni, pe înțelegerea conștientă nu numai de către factorii politici, dar și de masele populare a comunității de interese și tendințe. Voința pacifică a celor două țări se sprijină pe puterea lor în continuă creștere și îndeosebi pe forța lor militară, de aceea apărarea păcii în răsaritul Europei este eficace.

„Polonia întregă, nu numai cu gândul, dar și cu sentimentele ei însoțește pe șeful Statului în vizita pe care o face românilor vecini, aliați și prieteni“.

Ziarele polone din 9 Iunie consacra pagini întregi vizitei făcută de d. Moscicki, președintele Republicii polone în România și sărbătoririi Restaurației. În amănunțite dări de seamă trimișii speciali ai ziarelor relevă primirea extrem de călduroasă făcută președintelui Republicii polone.

Ziarul GAZETA POLSKA, publică reportajul primit dela trimesul său special d. Otmar, care în cuvinte entuziaste se ocupă de modul cum s'a prezentat armata română la defilarea de alături, în fața președintelui Republicii, d. Moscicki. D-sa scrie între altele: „Marele progres realizat de România în domeniul militar este așa de mare încât te impresionează“.

Presa întregă reproduce în loc de frunte discursul M. S. Regelui Carol al II-lea, precum și discursul președin-

telui Moscicki, rostite la dineul de gală dela Palatul Regal.

KURJER PORANNY scrie: „Suveranul României a prezentat șefului forței armate polone, armata română aliată cu cea polonă, la o oră după sosirea Excelenței Sale la București. Este un frumos simbol al sensului profund al alianței polono-române care servește ideii apărării și care se sprijină pe forțele proprii ale fiecăruia din cei doi aliați. Felul cum s'a prezentat armata română, a fost excelent M. S. Regele Carol al II-lea, a prezentat președintelui Republicii polone armata română în toată frumusețea și forța ei, armată care stă umăr la umăr cu armata polonă, în tranșeele apărării păcii“.

Toate ziarele poloneze din 9 Iunie publică în loc de cinste cele mai mici detalii privitoare la șederea la București a președintelui Republicii poloneze, subliniind caracterul solemn al primirii ce i s'a făcut.

Correspondenții ziarelor și trimișii lor speciali subliniază caracterul impunător al sărbătoarei tineretului, care s'a desfășurat eri în prezența președintelui Moscicki.

Ziarele adaugă că succesul în opera de organizare și educare a tinerii generații române constituie un merit personal al M. S. Regelui Carol al II-lea.

Ziarele arată că în cursul concertului dat eri la Palatul Regal din București, mulțimea a cerut să vadă pe președintele Moscicki. Apariția președintelui Moscicki și a Regelui Carol al II-lea, a fost frenetic aclamată de mulțime.

Presa anunță totodată știrea că vizita la Varșovia a M. S. Regelui Carol al II-lea al României a fost fixată pentru ultima decadă a lunii Iunie.

Suveranul va vizita probabil în afară de Varșovia orașele Cracovia și Poznan, și va fi însoțit și de Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia.

Ziarele manifestă o vie satisfacție față de această vizită, amintind impresia neștearsă pe care a lăsat-o în Polonia Măria Sa Marele Voevod Mihai, în timpul recentei sale călătorii.

Presa publică de asemenea declarația făcută de președintele Moscicki, în fața reprezentanților minorității poloneze din România.

În sfârșit, ziarele înregistrează și comentează știrile publicate în ziarele românești, cu privire la diferitele întrevederi politice care au avut loc cu prilejul vizitei președintelui Moscicki.

Ziarele din 10 Iunie continuă să consacre numeroase coloane știrilor asupra șederii d-lui Moscicki la București, a vizitei pe care a făcut-o la Sinaia și asupra plecării sale.

Correspondentul ziarului GAZETA POLSKA subliniază că ultima zi de ședere în București a președintelui Moscicki, a fost însemnată prin două fapte importante și anume: audiența acordată de M. S. Regele Carol al II-lea, d-lui Beck, ministrul Afacerilor Străine al Poloniei, și de audiența pe care d-nii: Tătărescu și Antonescu, au avut-o la d. Moscicki.

„Toate recepțiile date în onoarea președintelui Republicii Polone, continuă ziarul, s'au desfășurat într'o atmosferă excepțional de cordială. În tot timpul vizitei se simțea voința ca președintele Moscicki, să fie primit în modul cel mai demn. Această voință s'a manifestat spontan la poporul român, care a rezervat d-lui Moscicki o primire entuziastă. Astfel populația capitalei române a dat măsura sentimentelor calde pe care le încearcă față de Polonia, sentimente pe care Regele Carol al II-lea le însuflă și noilor generații“.

Primul rezumat asupra semnificației politice a vizitei președintelui Moscicki în România, este prezentat în modul următor de corespondentul oficiosului GAZETA POLSKA:

Politica stăruitoare a Poloniei în favoarea unei colaborări leale întemeiată pe respectul mutual al concepțiilor și atitudinea ei de bunăcredință și de bunăvoință față de aliații, amicii și partenerii noștri, produc foarte bune rezultate care vor fi cultivate cu grije în soarele călduroasei amicitii dintre cele două popoare“.

POLSKA ZBROJNA subliniază pe de altă parte că iubirea pe care poporul român o nutrește Suveranului său, este plină de un mare devotament. Regele Carol al II-lea a dobândit acest devotament, adaugă ziarul, datorită marilor Sale însușiri de caracter și de curaj plin de înțelepciune, precum și concepțiilor politice mature și realizării lor.

Prin felul în care președintele Moscicki a fost primit la București, Polonia întrecăgă a contractat o plăcută datorie de recunoștință față de Regele Carol al II-lea și poporul român“.

Presa polonă din 11 Iunie publică dări de seamă extrem de călduroase în legătură cu vizita la București a d-lui Moscicki, președintele Republicii polone. Ziarele relevă ecoul puternic pe care vizita l-a avut în rândurile națiunii române și manifestațiunile spontane și cordiale cu care a fost întâmpinat în România președintele Republicii polone.

„Populația României, scrie unul din corespondenții speciali, și-a exprimat sentimentele sale călduroase față de Polonia, sentimente pe care M. S. Regele Carol al II-lea ține să le desvolte și în inimile generațiilor tinere“.

GAZETA POLSKA scrie: „In convorbirile pe care președintele Moscicki, le-a avut cu conducătorii armatei române, d-sa și-a exprimat admirația sinceră și marea sa bucurie față de marile progrese realizate de armata română“.

Ziarele publică cu o deosebită satisfacție știrea că președintele Republicii polone, într-o convorbire avută cu M. S. Regele Carol al II-lea, în legătură cu apropiata vizită a Maiestății Sale la Varșovia, și-a exprimat dorința ca Maiestatea Sa să fie însoțită de Măria Sa Marele Voevod Mihai, „care a fost salutată în Polonia cu simpatia cea mai mare de către națiunea întregă și a cucerit inimile tineretului polon“.

Presa polonă, ocupându-se de programul vizitei M. S. Regelui Carol al II-lea în Polonia, afirmă că „ea va îmbrăca formele unei mari manifestațiuni a amicitiei polono-române, al căui ultim acord culminant se va desfășura la Wawel, unde M. S. Regele Carol al II-lea va merge împreună cu președintele Republicii polone“.

GAZETA POLSKA scrie: „Memoria mareșalului Pilsudski există vie și profundă în România, iar vizita M. S. Regelui Carol al II-lea, la Wawel, va constitui un frumos simbol. Totdeodată frăția de arme polono-română își va găsi expresie în solemnitatea militară, când Suveranul României va primi șefia unuia din regimentele de infanterie polone“.

GAZETA POLSKA din 13 Iunie într'un articol de fond intitulat: „Forțele crescânde ale României“, după ce face un rezumat al discursurilor M. S. Regelui Carol și președintele Moscicki, scrie:

„Profundul simbol al amicitiei polono-române l-a constituit demonstrația forțelor militare crescânde ale Româ-

nici, ea și a organizațiilor sale de tineret, pregătire pre-militară etc“.

Ziarul descrie apoi măreța defilare militară și serbarea tineretului, subliniind: „In tot timpul acestor ceremonii, „s'a remarcat un simbol de înaltă semnificație pentru înțelegerea forței morale a aliatei noastre, și anume legăturile cordiale care unesc poporul român de Suveranul său. Aceste manifestațiuni au făcut o mare impresie asupra președintelui Moscicki, și asupra tuturor polonezilor, care au fost foarte mult mișcați de primirea foarte călduroasă ce s'a rezervat președintelui Moscicki.

„Comunicatul oficial publicat la terminarea întrevederilor, încheie GAZETA POLSKA, subliniază încă odată identitatea completă de vederi între cele două țări. Politica perseverentă a Poloniei, bazată pe colaborarea legală și cordială și dezaprobând categoric orice năzuințe spre vreo anumită sferă de influențe, este complet aprobată și recunoscută ca justă de amicii și aliații noștri“.

Presa franceză.

S'a ocupat pe larg de vizita președintelui Republicii Polone la București, subliniind importanța alianței polono-române.

LA RÉPUBLIQUE din 7 Iunie, publică un articol în care face un tablou al legăturilor polono-române. El spune între altele: „Nu cred că trebuie să acuzăm Polonia și România de mașinațiuni antifranceze. Dimpotrivă, putem să fim siguri că nu ne înșelăm spunând că acordul lor, — căci înțelegerea dintre națiuni este ca înțelegerea dintre oameni, totdeauna îndreptată contra cuiva — este esențial antisovietic.

Este sigur că conversațiile vor ajunge nu la noi convenții scrise, acestea existând deja și fiind suficient de largi, ci la o înțelegere din ce în ce mai strânsă între cele două guverne“.

PARIS-MIDI din 7 Iunie sub titlul „Și Polonia, pentru a-și stabili rangul său de mare putere, vrea să-și aibă aza sa“, comentând vizita d-lui Moscicki în România, publică un articol al trimisului său special la Varșovia, în care constată că problema unui bloc politic între marea Neagră și marea Baltică, devine aproape unul din principalele puncte ale politicii poloneze. „Prin aceasta Varșovia dorește să demonstreze că politica sa externă are din ce în ce mai mult aerul unei politici de independență.

„Varșovia întărindu-și legăturile sale cu Bucureștii, speră să-și mărească influența sa în politica Europei Centrale.

„Nu din întâmplare, adaugă PARIS-MIDI, ziarele poloneze răspândeau mereu, zilele trecute, știrea că singură axa Varșovia-București, este în măsură să pună ordine în politica Europei Centrale. In plus, blocul dintre Marea Neagră și Marea Baltică, va mări influența poloneză în țările baltice“.

Ziarele franceze din 8 Iunie continuă să publice articole privitoare la vizita președintelui Moscicki în România.

LA VICTOIRE scrie:

„Știm că d. Victor Antonescu, succedând d-lui Titulescu, a ținut să confirme alianța polono-română, despre care unele persoane spuneau că d. Titulescu n'ar fi un partizan prea înflăcărat, din cauza tenidnțelor sale ruse.

„România, de sigur, n'are intenția de a se pune cu guvernul din Moscova, precum nici cu acela al Poloniei.

„Nici eu Rusia, nici eu Germania, Polonia și România, n'ar putea fi în rele relații, fără a provoca un pericol serios pentru pacea Europei.

„Acest lucru trebuie să-l înțelegă acei care voesc să joace Rusia în contra Germaniei, sau Germania în contra Rusiei.

Această „situație comună“, a celor două națiuni care încep să devină State mari, Polonia, mai ales, dar care nu sunt încă, față de coloși ca Germania și Rusia, este un prim motiv de apropiere și de alianță între Varșovia și București.

Câte analogii, câte asemănări de altfel, între cele două popoare, între cele două State, cel polon și cel român în caracterul lor național și în constituția lor etnică! Există de altfel, între ele o simpatie naturală care se va manifesta călduros în aceste zile de sărbătoare, când președintele Moscicki, frumoașă figură de savant, de om cinstit și de patriot, va fi primit de Regele Carol al II-lea, în conjurat de fiul Său Mihai și de elita națiunii române“.

LA LIBERTÉ scrie: „Vizita șefului Statului polon la București, consacra evident reînnoirea alianței polono-române încheiată altădată pentru a supraveghea mai ales țelurile sovietice.

„In afară de problemele generale, această vizită va putea servi deopotrivă la studiul raporturilor polono-cehoslovace, care sunt încordate și la cel al relațiilor româno-ungare, care nu ar fi mai bune. De curând, cercurile oficiale franceze s'au emoționat puternic de eforturile italiene făcute la București. Dar dacă România a renunțat pentru moment cel puțin la un acord particular cu Roma, alianța polono-română este atât de mult în ordinea lucrurilor încât ea se va găsi consacrată cu strălucire de d. Moscicki și Regele Carol al II-lea“.

In editorialul din 9 Iunie LE TEMPS, scrie: „Toasterile pronunțate la dejunul de gală oferit de Regele Carol al II-lea, președintelui Moscicki, definesc destul de bine politica care se așteaptă a fi practică la Varșovia și la București. Regele României a subliniat că este vorba de o politică lipsită de orice caracter de ostilitate și care, sprijinită pe înțelegeri solide, poate să constituie o solidă garanție pentru pace. El a insistat de altfel asupra faptului că alianțele și prietenii țării sale se armonizează perfect cu spiritul care însuflețește Societatea Națiunilor. Din partea sa, d. Moscicki a afirmat că alianța polono-română se dezvoltă printr'o colaborare care se întinde la toate domeniile. El a declarat mai ales că securitatea trebuie să fie asigurată în primul rând prin printrile mijloace ale fiecărei națiuni, și că un element primordial de securitate rezidă în alianța care unește Polonia de România, care sunt factori esențiali de echilibru și pace în această parte a Europei. Nu ne putem decât felicita de încrederea reciprocă care caracterizează în acest ceas relațiile dintre Varșovia și București. Dar este de notat totuși că în capitalele Europei Centrale se urmăresc foarte de aproape unele eforturi pe care le-ar face Polonia pentru a târi România în făgașul său particular. Praga, mai cu seamă, este cu atât mai atentă, cu cât se știe neliniștea care continuă să apese asupra relațiilor dintre Polonia și Cehoslovacia.

Totuși lumea este convinsă că România nu se va îndepărta dela linia sa de conduită, așa cum a fost până acum, și că ea rămâne ferm atașată de Mica Înțelegere a cărei soliditate constituie cea mai bună acoperire pentru propria sa securitate, și baza cea mai sigură pentru apărarea eficace a intereselor sale vitale în regiunea dunăreană“.

LA RÉPUBLIQUE din 9 Iunie sub titlul „Călătoriile diplomatice în Europa centrală și orientală“, constată

cordialitatea primirii „extrem de afectoasă“ cu care a fost primit în România d. Moscicki.

„Se simte, cum adaugă ziarul, între cele două țări un paralelism evident până și în ezitățile lor, foarte de înțeles, de altfel, dacă privim harta și dacă măsurăm pericolul poziției lor, situate cum sunt la marginea imensei și îngrijorătoarei Rusii-Sovietice.

„Nici aci, vreun nou tratat nu e de prevăzut. După cum pare, nici la Belgrad. D-l von Neurath este, de sigur, în Iugoslavia, obiectul, celor mai măgulitoare atențiuni. Dar aci, pare că acestea se explică, în special, prin considerațiuni economice“.

D-l Albert Mousset, făcând în JOURNAL DES DÉBATS bilanțul convorbirilor româno-polone, scrie:

„Călătoria președintelui Moscicki și a d-lui Beck la București a fost în esență o manifestație de curtenie. Nimeni de altfel, nu s'ar fi gândit să-i atribue un alt caracter, dacă nu ar fi existat ipotezele neliniștitoare ivite, pe drept ori pe nedrept în Aprilie trecut, cu prilejul vizitei colonelului Beck la București.

„Oricare ar fi însă temeinicia acestei ipoteze, d-l Antonescu duce o politică prea esențial românească, pentru a se lăsa influențat de interlocutorul său, oricât o fi acesta convingător și stăruitor.

„Raporturile directe cu Moscova nu au evoluat sensibil în cursul ultimului timp. Totuși, efortarea italo-germană de a crea un front anti-sovietic inspiră la Varșovia și la București aceleași temeri“.

Presă engleză.

TIMES din 3 Iunie publică un lung articol al trimisului său special pentru a studia efectele raporturilor polono-române, în urma recentelor schimbări de vizite, față de situația politică din Europa Centrală.

Ziarul scrie între altele:

„Vizita recentă a Prințului Moștenitor al României -- începe ziarul -- spre a invita pe Președintele Moscicki, care azi vizitează România, precum și viitoarea vizită a M. S. Regelui Carol în Polonia, marchează pașii făcuți pentru întărirea raporturilor polono-române, începute toamna trecută, după venirea d-lui Antonescu în fruntea Ministerului de Externe“.

TIMES face apoi istoricul alianțelor polono-române, începute cu aceea din 1921, despre care scrie că a fost descrisă adesea drept „cea mai naturală“, adăugând că un motiv puternic pentru „naturaletă“ alianței polono-române este similitudinea ce există în structura politică și economică a ambelor țări, precum și străduința înmăsoasă pe care regimul în vigoare a amândorora o face în ce privește raporturile externe de a ține un curs mijlociu între fascism și comunism; iar în afacerile interne să evite extremele, care sunt considerate ca experiențe primejdioase.

„In rezumat, încheie ziarul, se poate trage concluzia că Polonia și România vor continua politica lor externă într'o strânsă colaborare, străduindu-se să evite a fi atrase în lagăre opuse, păstrându-și mâna liberă pe cât va fi posibil și cât mai mult timp posibil“.

EVENING STANDARD din 8 Iunie, referindu-se la vizita d-lui Moscicki, președintele Poloniei la București, scrie:

„Vizita președintelui Poloniei la București, este preludiul unei mari simfonii politice înscenată la finele acestei luni, când Regele Carol vine la Varșovia!

„Polonia caută să aducă România în blocul Statelor neutre, dela Finlanda, până la Marea Neagră, spre a forma o linie despărțitoare între Rusia și Germania.

„Polonezii, care au toată încrederea în cooperarea României, socotesc că stabilind un bloc de State neutre, fără angajamente la frontierele lor, va fi paza cea mai bună nu numai contra unui războiu ruso-german, dar și contra posibilității mult mai primejdioasă lor, a unei prietenii ruso-germane“.

TIMES din 9 Iunie scrie:

„Opinia publică din Polonia a fost adânc mișcată de splendida recepție făcută președintelui Moscicki la București.

„De asemenea și în alte cercuri decât cele polone și românești, vizita atrage multă atenție, iar discursurile ținute de M. S. Regele Carol și de președintele Moscicki au fost notate de către diplomați“.

DAILY TÉLÉGRAPH din 10 Iunie scrie:

„Vizita actuală la București a d-lui Moscicki, președintele Poloniei, poate da loc la rezultate importante în ce privește viitorul păcii europene.

„Polonia socotește de multă vreme că politica ei externă trebuie să aibă ca scop formarea unei centuri de State neutre, dintre care ea ar fi cea mai mare și care se va întinde dela Marea Baltică până la Marea Neagră.

„O astfel de centură ar fi un obstacol impunător unei ciocniri directe dintre forțele comuniste și cele fasciste“.

Presa germană.

Ziarele germane din 9 Iunie au urmărit cu viu interes vizita la București a d-lui Moscicki, președintele republicii polone, subliniind primirea călduroasă și atmosfera plină de entuziasm care a domnit în tot timpul șederii în România a șefului de Stat polon.

Ziarele reproduc de asemenea discursurile ținute cu prilejul recepției dela Palatul regal.

BERLINER BOERSEN ZEITUNG remarcă în special discursul M. S. Regelui Carol al II-lea, spunând că acest discurs ar o mare importanță politică, fixând principiile fundamentale ale politicii externe a României, în mod programatic, având deosebită însemnătate pentru viitor.

Același ziar în numărul din 10 Iunie, scrie între altele:

„Polonia se arată mulțumită de rezultatele vizitei d-lui Moscicki la București.

„Nu se știe în ce măsură dorința de strângere a relațiilor exprimate în comunicatul oficial a căpătat și încurajare practică. Încă în Iunie vizita președintelui de Stat polonez va fi întoarsă de către Regele Carol, întovărit de Principele moștenitor Mihai. Vizita lor e socotită de patru zile. Afară de Varșovia, Cracovia și Posnan, vor omagia pe monarhul aliat“.

BERLINER TAGEBLATT din 11 Iunie scrie că există a legătură trunică între Varșovia și București și adaugă că se urmărește o adâncire mai departe a relațiilor.

Pe de altă parte ziarele germane afirmă că în discursul ținut de M. S. Regele Carol al II-lea, cu prilejul dinoului dela Palatul Regal, Sveranul României a omagiat Societatea Națiunilor, în timp ce în răspunsul său, d-l Moscicki n'a pomenit nimic despre instituția din Geneva și s'a referit numai la valoarea alianței polono-române.

Presa elvețiană

LA TRIBUNE DE GENÈVE, din 10 Iunie, ocupându-se de vizita d-lui Moscicki la București, după ce face o lungă și extrem de elogioasă dare de seamă a activi-

tății științifice și politice a președintelui de Republică polonez, scrie privitor la relațiile României cu Polonia:

„In decursul ultimilor ani, alianța polono-română a devenit un factor istoric și politic dintre cele mai importante în sistemul uneori confuz al influențelor care se manifestă în Europa dunăreană și balcanică. Ea îndeplinește într'adevăr un rol împăciuitoare de stabilizare într'o porțiune a Europei unde se înfruntă ofensive diplomatice care nu se mărginesc la orientarea extremă, ci se ocupă și de structura internă a acestei regiuni.

„Intâlnirea dintre Regele Carol și președintele, reamintește în mod simbolic persistența legăturilor înodate de către predecesorii lor, Regele Ferdinand al României și mareșalul Pilsudski, în 1922.

„Această vizită dobândește o semnificație cu atât mai mare cu cât e prima oară când președintele Republicii poloneze face o vizită în străinătate“.

JOURNAL DE GENÈVE din 12 Iunie scrie în legătură cu dezvoltarea relațiilor polono-române:

„Alianța polono-română, întărită de vizita președintelui Moscicki la București, procură acestor două State o libertate de acțiune mai completă.

„Ori, atitudinea d-lor Stoiadinovici, Beck și chiar a d-lui Antonescu, dovedește că nu există atât în preocupările Statelor din Sud-Estul Europei intenția de a favoriza un bloc pentru a trage foloase, cât aceea de a menține un echilibru care să asigure pacea.

„Această politică este aceea a înțelepciunii. Ea merită aderarea tuturor oamenilor de bunăvoință și a acelor care doresc în toată sinceritatea concordia europeană și înălțarea din orizontul continentului nostru a norilor care prevestesc războiul“.

Presa belgiană.

Comentând vizita în România a d-lui Moscicki, președintele Republicii polone, d-l Jean Soltan scrie în METROPOLE din 12 Iunie:

„Legăturile care unesc Polonia și România rămân solide și chiar se strâng din ce în ce mai mult. Vizita președintelui Moscicki, care va fi urmată în curând de aceea a M. S. Regelui Carol, atestă continuitatea a acestei alianțe. Recenta călătorie la București a d-lui colonel Beck, ministrul de externe al Poloniei, care a însoțit pe președintele Moscicki, a pregătit din punct de vedere diplomatic terenul pentru această nouă manifestație, în timp ce vizita la Varșovia a Marelui Voievod Mihai a creat în opinia publică a celor două țări o atmosferă de încredere și cordialitate mutuală. Într'adevăr, opinia publică română a fost deosebit de sensibilă față de primirea făcută în Polonia Moștenitorului Tronului României, care a fost primit cu cele mai mari onoruri“.

Celelalte ziare publică numeroase telegrame și fotografii în legătură cu vizita în România a președintelui Moscicki.

Presa maghiară.

PESTER LLOYD din 8 Iunie, sub titlul „Polonia și Europa Centrală“, publică un articol în care scrie între altele:

„Este poate o coincidență că vizita d-lui Moscicki la București a fost precedată de vizita d-lui Swietoslowski la Budapesta.

Această coincidență dovedește că politica polonă este departe de orice unilateralitate și că Varșovia a știut să-și păstreze în chestiunile central europene, acea independență a politicii sale, care caracterizează raporturile sale cu marile puteri vecine, precum și cu cele mai îndepărtate.

„Apărarea spre Est formează direcția principală a politicii polone și este numai firese că Polonia caută reazăm de acele State care au în această direcție puncte de vedere și interese analoge. Polonia nu se poate asocia unei orientări politice care creează angajamente mecanice.

„Ce rezultate poate avea vizita d-lui Moscicki la București? Făcând abstracție de o aprofundare mai mare a solidarității, condiționată de interese identice, nu se poate gândi la realizarea de angajamente politice noi, sau angajamente militare. Raporturile celor două State sunt atât de intense, încât nu este nevoie de instrumente noi. Un lucru însă este cert: cordialitatea accentuată tocmai acum atât de puternic a raporturilor polono-române, nu înseamnă nici decum rezemarea Poloniei de sistemul de alianță colectiv. Este o urmare a acelei independențe a politicii românești cu care țara a știut, după plecarea d-lui Titulescu din cabinet, să se țină departe de anumite consecințe ale alianțelor aliaților săi. Firește că România (ca și Polonia sau Iugoslavia) menține propriile sale alianțe. Dar nu admite ca prin alte alianțe să fie hotărâtă propria sa politică. Ce reese din aceasta cu privire la unitatea internă a Micii Înțelegeri? Pactele de alianță directe între membrii ei și cu Franța continuă să existe. Dar cele două State membre sudice nu admit ca aceste alianțe să fie folosite, ca ele să fie atrase prin instrumentul pactului franco-rus și ceho-rus într-o alianță defensivă cu Rusia.

„Această independență relativă a politicii iugoslave și a politicii române creează puncte de contact esențial între aceste State și Polonia, care din motive geografice, mai cu seamă în ce privește România, pot fi utilizate în direcție politică. Dar este vorba de o politică liberă și independentă din care reese că pe baza unei comunități de interese asemănătoare se pot avea raporturi asemănătoare și cu alte State, mai cu seamă în ce privește Polonia și Ungaria.

Faptul că d-l Moscicki este însoțit de d-l Beck, este o dovadă că la București vor avea loc și convorbiri politice. Combinațiuni care merg mai departe și care s'au legat de unele locuri de apropierea polono-română, au fost combătute cu ocazia ultimei vizite a d-lui Beck la București. Și de data aceasta se vor discuta la București numai probleme care privesc Polonia și România în comun și direct. Cele două State pot contribui prin întărirea raporturilor lor la consolidarea în această parte a Europei. Din punctul de vedere al păcii generale s'ar putea saluta dacă și alte State ar aplica la reglementarea raporturilor lor internaționale spiritul manifestat de Polonia: spiritul înțelegerii directe și înlăturarea terenurilor de fricțiune. Astfel România ar putea da dovadă de caracterul cu adevărat pașnic al țintelor sale politice, dacă ar răspunde în același spirit de dispoziție de pace la diferitele declarațiuni oficiale ale politicii maghiare.

In încheiere, ziarul oficios ungar afirmă că dacă România ar face o politică mai puțin „nedreaptă“, față de minorități, s'ar crea condițiunile necesare pentru a se ajunge și cu Ungaria la raporturi normale“.

Presă cehoslovacă.

Presă cehoslovacă publică în ziua de 9 Iunie reportajii amănunțite privitoare la vizita la București a președintelui Republicii Polone.

PRAGER PRESSE scrie într'un articol din prima pagină că prin alianța polono-română România câștigă o nouă întărire în cadrul directivelor de până acum ale politicii sale externe. Sub niciun motiv România nu va părăsi concepția sa politică externă, precis conturată. Orice fel de aluzii, precizează ziarul, cum că România

ar putea să facă oarecari schimbări în relațiile sale cu democrațiile apusene sau înăuntrul Micii Înțelegeri, nu corespund realității“.

CESKE SLOVO, ziar socialist-național, scrie: În ultimele zile au avut loc în Capitalele ambelor noastre țări amice, România și Iugoslavia, importante manifestații politice. Capitala României a salutat pe d-l Moscicki, președintele Republicii Polone și M. S. Regele Carol al II-lea, închinând în sănătatea oaspetelui, a declarat că toate alianțele pe care le are România se armonizează și formează un întreg indestructibil în cadrul unei politici de pace.

„În Cehoslovacia această declarație a fost primită cu o sinceră manifestare pentru Mica Înțelegere. Cehoslovacia a luat notă cu satisfacție de această declarație și se bucură când prietenii ei câștigă noi prieteni“.

Revista L'EUROPE CENTRALE în numărul din 12 Iunie face următoarele aprecieri în legătură cu vizitele diplomatice care au avut loc la București în cursul ultimului timp:

„Colonelul Beck a fost în Aprilie trecut la București pentru a înviora alianța polono-română; iar vizita recentă a președintelui Moscicki corespundea de sigur aceluiași scop.

„Este știut să d-l Beck nu nutrește simpatii deosebite pentru Societatea Națiunilor, că respinge securitatea colectivă și dezaprobă grupurile de State care se întemeiază pe Geneva.

„În toastul pe care l-a pronunțat în Aprilie trecut la București, el a preconizat chiar în mod fățiș „o politică nouă“ și o „revizuire a metodelor diplomatice“.

„Ori, România a refuzat să urmeze Polonia pe această cale. În discursul pe care l-a rostit cu prilejul prânzului oferit în cinstea președintelui Moscicki, Regele Carol a ținut să sublinieze în cuvinte respicative, că România rămâne strâns legată de Mica Înțelegere și de Societatea Națiunilor. Călătoria președintelui Moscicki și vizita pe care Regele Carol i-o va întoarce la Varșovia, nu vor aduce deci nicio schimbare directivelor politicii externe rămâne și raporturilor dintre România și aliații din Mica Înțelegere.

„De altfel, d-l Hodza, președintele consiliului cehoslovac, care pornește în curând la București, va avea prilejul de a primi din partea conducătorilor români o nouă confirmare a acestei politici“.

Presă turcă.

In numărul din 9 Iunie, ziarul AKSAM publică următoarele, în legătură cu vizita d-lui Moscicki la București:

„Vizita actuală a președintelui Republicii polone și a d-lui Beck va contribui și mai mult la consolidarea acestei alianțe.

„În același timp Polonia va mijloci pentru ameliorarea relațiilor dintre România și Ungaria.

„Iugoslavia, prin înțelegerea sa cu Italia, și-a îmbunătățit relațiile sale cu Ungaria. Polonia, care de demult a adus o politică comună cu Ungaria și este considerată ca adevăratul prieten al acestei țări, socotește îmbunătățirea relațiilor dintre vechiul său aliat, România, cu Ungaria, ca un eveniment care va contribui la liniștea în Europa Centrală“.

LA RÉPUBLIQUE din 11 Iunie, ocupându-se de vizita d-lui Moscicki la București, arată că raporturile româno-polone se întemeiază pe o alianță militară pe care vizita mai mult a d-lui Beck la București, convorbirile politice prilejuite de prezența Președintelui Republicii polone în Capitala României, precum și apropiata călă-

torie a M. S. Regelui la Varșovia, au scopul de a întări și mai mult amicitia și alianța dintre cele două State.

In concluzie, ziarul turc afirmă că bazele politicii externe comune a României și Poloniei vor fi pregătite în strânsă legătură cu politica Mării Britanii.

Presă sovietică.

ISVESTIA din 9 Iunie subliniază importanța vizitei Președintelui Poloniei Moscicki, la București, scriind următoarele:

„Cu ocazia vizitei Președintelui Poloniei în România, a avut loc la Palatul Regal din București, o recepție la care a luat cuvântul M. S. Regele Carol al II-lea. Regele României, a subliniat în discursul ținut, legăturile prietenești care unesc Polonia și România, accentuând asupra întăririi relațiilor existente.

„Caracteristic este faptul că Regele Carol a menținut în discursul său necesitatea menținerii legăturilor de prietenie cu Franța, Mica Înțelegere și Anglia, cât și nevoia de a lucra în cadrul pactului Societății Națiunilor.

„Președintele Moscicki a răspuns Regelui Carol, accentuând și dânsul asupra legăturilor strânse ce există în toate domeniile între România și Polonia, — legături care reprezintă un factor important al echilibrului și al păcii în această parte a Europei“.

Presă iugoslavă.

POLITIKA din 10 Iunie într-o corespondență telefonică din București, se ocupă de vizita Președintelui Republicii Polone în Capitala României și, după ce amintește că Șefii celor două State au plecat spre Sinaia, adaugă:

„In ce privește convorbirile dintre cei doi Șefi de State, cercurile competente subliniază că scopul acestei vizite n'a fost lărgirea, ci numai întărirea alianței existente, care este în forma ei de azi suficient pentru scopurile defensive cărora servește. România și Polonia nu au, și nici nu vor avea niciodată, scopuri agresive față de cineva, subliniază aceste cercuri, dorința lor este doar să-și păstreze granițele și independența. Cercurile competente române subliniază că scopurile alianței româno-polone au fost exprimate clar în discursul Regelui Carol, rostit la dineul de gală dela Palatul Regal.

„In unele cercuri, se spune, dorește să prezinte această alianță ea și când ar fi în contradicție cu celelalte alianțe ale României, ceea ce nu este exact. Dacă există unele divergențe între aliații României, ea dorește să le aducă la conformitate, de oarece Polonia, natural, trebuie să fie membră a sistemului de alianțe române, creat prin securitatea României“.

Intr'o corespondență din București, VREME din 10 Iunie, scrie între altele:

„Azi înainte de amiază, Președintele Republicii, d-l Moscicki a primit în audiență pe d-l Tătărescu, președintele Consiliului, și pe d-l Antonescu, ministrul afacerilor străine. Ziarele atribue o mare importanță acestor conversații. După cum se spune în cercurile informate, eu acest prilej au fost luate în discuție chestiunile situației politice internaționale, și mai ales chestiunea vizitei Regelui Carol la Varșovia, programul manifestațiilor care se vor desfășura cu acel prilej.

„In timpul acestor convorbiri, Regele Carol al II-lea a primit în audiență pe d. Beck. La această întâlnire a fost studiată situația internațională europeană și s'a consacrat o deosebită atențiune apărării granițelor dela răsărit. Detaliile acestor convorbiri nu sunt încă cunoscute“.

In numărul din 10 Iunie, relatând defilarea trupelor române în fața M. S. Regelui Carol și a d-lui Moscicki, ziarul POLITIKA scrie:

„Fără îndoială, prin defilarea trupelor, România a dorit să arăte Șefului Statului aliat, deși într'un cadru mai mic, icoana forței și pregătirii sale militare și de aceea organizării acestei defilări s'a dat o importanță deosebită.

„In marșul infinit, în fața Șefilor de State român și polon, au defilat multe unități ale garnizoanei din București, în ținută de războiu și înzestrată cu cele mai moderne arme.

„Douăzeci și cinci tancuri din cele mai moderne, multe tunuri anti-aerene, ea și celelalte specii de arme pentru ducerea războiului modern au terminat defilarea în uralele masei de spectatori.

„Totuși, se poate spune că cea mai profundă impresie a făcut-o și cel mai mare interes a fost provocat Președintelui Republicii Polone de către doi ofițeri superiori iugoslavi, în fruntea a două regimente române. Maiorul Dinici a fost călare, imediat după comandantul Regimentului „Regele Alexandru“, în fruntea acestui regiment, iar maiorul Vincici a fost în fruntea unui regiment de artilerie, în care își face stagiul.

„Apariția a doi ofițeri iugoslavi în fruntea regimentelor române a provocat în public plăcute și foarte favorabile comentarii asupra forței și solidarității Micii Înțelegeri“.

Presă austriacă.

NEUES WIENER TAGBLATT din 11 Iunie constată că din comunicatul oficial publicat după vizita d-lui Moscicki, la București, se poate recunoaște că cei doi parteneri sunt de acord în ce privește raporturile de alianță în chestiunile politicii generale și mai cu seamă față de problemele centrale europene își mențin însă punctele lor de vedere care nu sunt cu totul identice. „Lucreul acesta reiese mai mult sau mai puțin clar și din comentariile presi dela Varșovia“, încheie ziarul austriac.

REICHSPPOST, cu aceeași dată, sub titlul „Varșovia-București-Budapesta“, publică corespondență din Varșovia, în care spune către altele:

„Președintele Statului polon a fost în vizită la Regele Carol al II-lea. Intregul program al vizitei a fost un omagiu impozant al întregii opinii publice românești, față de șeful suprem al Poloniei, atât de strâns aliată și împrietenită cu România.

„Recent Marele Voievod Mihai a fost oaspetele președintelui Statului polon la Varșovia, unde a fost primit cu onoruri mari, decorat cu ordinul „Vulturul Alb“, iar Regele Carol al II-lea va întoarce la sfârșitul lunii Iunie vizita președintelui Statului Polon, care va decurge tot atât de solemn.

„Solidaritatea celor două țări este de pe acum destul de înrădăcinată. Ea rezultă din conștiința îndatoririi lor, să apere Europa de „furtuna din Răsărit“, fără să se lase atrase în formațiuni de bloc.

„Opinia publică de aci se așteaptă că și acest prilej va fi folosit de Moscova și amicii ei, pentru a imputa Poloniei intențiile cele mai primejdioase, față de politica „franceză“ în Europa centrală. Adevărul este că atât Polonia cât și România manifestă credință și lealitate față de alianța cu Franța.

„Polonia n'are intenția să se amestece în raporturile României cu Ungaria și cu Mica Înțelegere, precum nici România nu caută să influențeze atitudinea Poloniei față de Cehoslovacia. Dar se știe că Polonia dorește o apropiere între amicii săi din Bazinul Dunării, Ungaria, România și Iugoslavia, și că paralelismul intențiilor guver-

nelor dela Varșovia și Roma formează o verigă importantă în solidaritatea de interese între Polonia și Italia. În orice caz, se vede aci în poziția demonstrativă a României de a mai aprofunda raporturile cu Polonia, cea mai bună dovadă a inexactității svonurilor răspândite.

„O dovadă a consecvenței politicii externe polone este vizita d-lui Swietoslawski la Budapesta. Această vizită a fost din nou un șir de demonstrațiuni amicale. În Polonia se relevă deplina armonie a vizitelor dela Budapesta și București. Bineînțeles că vizita unui ministru „nepolitic“ n'are importanța vizitei unui șef de Stat. Dar între Ungaria și Polonia s'au schimbat vizite și între personalități politice și, de sigur, că sunt prevăzute și pentru viitor.

„Presa polonă arată că ultimul expozeu strălucit al d-lui Kanya ușurează mult politica polonă, pentru a demonstra armonia diferitelor ei raporturi de vecinătate. Ungaria, fără să renunțe la revendicările ei de dreptate, este dispusă la o înțelegere cu vecinii săi și pe baza tratatelor existente. Fiește cu condiția ca deciziunile acestor tratate să fie respectate și în direcția intereselor naționale ale maghiarismului. Cuvântul îl are deci Mica Înțelegere. În orice caz politica Poloniei se bucură atât

de încrederea României cât și de cea a Ungariei. Lucrul acesta este cea mai bună garanție în ce privește încrederea care există la Varșovia relativ la pacea în bazinul Dunării și securitatea Răsăritului european“.

Presa bulgară.

Sub titlul: „Jocul continuă“, ziarul SLOVO publică în numărul său din 9 Iunie un articol asupra vizitei Președintelui Republicii Polone la București, care „devine un centru al activității diplomatice și importanța căruia nu trebuie subevaluată“.

Ziarul vorbește de vremurile nu prea îndepărtate când „relațiunile româno-polone se aflau la un punct mort, iar pactul politic și militar încheiat la 1922 nu exista decât pe hârtie, și încheie:

„Mulțumită politicii externe calme a d-lui Antonescu, relațiunile polono-române și-au recăpătat sinceritatea și pritenia, iar alianța bazată pe amicitia tradițională a fost pe deplin restabilită.

„Prezența d-lui Moscicki la București, în zilele de mândrie și entuziasm național, va sublinia faptul că eforturile guvernului d-lui Tătărescu de a asigura României ziua de mâine, dau rezultate“.

CĂLĂTORIA D-LUI VON NEURATH LA BELGRAD, SOFIA ȘI BUDAPESTA

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Presa germană.

În ce privește scopul vizitei d-lui von Neurath, presa germană s'a străduit să demonstreze, încă dela început după indicațiunile primite din cercurile oficiale, că nu poate fi vorba de nimic senzațional, că nu se vor încheia pacte și că nici intenții pentru crearea de blocuri nu există, ci că ar fi vorba de o simplă vizită diplomatică în capitalele alor trei națiuni cu care Germania întretine strânse relații amicale.

Ziarele germane au arătat cel mai mare interes vizitei făcute la Belgrad, căreia i se acordă o deosebită importanță, nu numai pentru viitoarele raporturi politice, economice și culturale dintre cele două țări, ci și pentru întreaga evoluție politică din sud-estul Europei.

Presa Reichului s'a străduit să împrăstie versiunile cu privire la intențiile ascunse și senzaționale atribuite acestei vizite și să arate că „ea nu are scopuri lăuntrice, deoarece Germaniei îi ajunge să acorde popoarelor din Balcani atențiunea și respectul ce și l'au câștigat prin propria lor atitudine“.

KÖLNISCHE ZEITUNG, din 6 Iunie, afirmă:

„Drumul ministrului de externe von Neurath, nu urmărește scopul de a crea pe seama Reichului sfere de interes în Balcani; el nu urmărește să pregătească o separare a acestei regiuni, în tabere opuse și nici de a determina Iugoslavia să se desprindă din legăturile politice pe care le are și prin care ea socoate că își asigură interesele, lucru ce de altfel nu l'a putut determina nici Italia prin recentul tratat încheiat cu Iugoslavia. Căci de fapt, în realitatea alianțelor actuale a Iugoslaviei cu Mica Înțelegere și cu Uniunea Balcanică nu s'a ivit nicio schimbare esențială“.

VÖLKISCHER BEOBACHTER, din 8 Iunie, relevă faptul că versiunile lansate de unele cercuri, în sensul că vizita la Belgrad și mai ales aceea la Sofia, ar fi îndreptată împotriva intereselor Greciei, sunt cu totul tendențioase și lipsite de temei.

„Politica germană în sud-estul Europei — adaugă ziarul — caută să evite orice imixtiune care ar putea turbura raporturile dintre statele respective. Germania vrea să trăiască în relații de prietenie cu toate Statele sud-estul european. Ea nu dorește să exploateze nici divergențele existente și nici acelea ce s'ar putea ivi, deoarece o atare atitudine ar fi în contradicție cu scopul ei adevărat, acela de a cultiva o politică de amicitie cu toate Statele.

„Lozinea: Balcanii, pe seama Statelor din Balcani, găsește toamă în Germania recunoașterea integrală a valorii sale“.

La fel scrie cu privire la scopurile acestei vizite și BERLINER BÖRSEN ZEITUNG, din zilele de 6 și 9 Iunie, din care desprindem:

„Nu trebuie să se creadă niciun moment că, prin vizita ministrului său în sud-estul Europei, Germania ar urmări pregătirea sau realizarea unor blocuri sau alte constelațiuni politice noi. Ca Mare Putere Dunăreană, Germania are interese firești și multiple în sud-estul Europei, iar prin această călătorie ea nu face decât să îngrijească de aceste interese.

„Relațiile cultivate de Germania cu alte țări nu au caracterul de coalițiune sau alianță, ci numai pe acela de a servi cu folos pentru consolidarea intereselor reciproce, iar pe fundamentul acestor colaborări trebuie să propășească și să înflorească bunăstarea economică și pacea politică. Prin faptul că politica Germaniei și relațiile sale cu alte State nu au nimic comun cu „blocurile“, ele nu

răpese partenerilor nici libertatea lor de acțiune. Și e îmbucurătoare constatarea că recunoașterea caracterului pașnic și constructiv, pe care-l dovedește politica externă a Germaniei, câștigă din ce în ce mai multe simpatii“.

O deosebită importanță s'a acordat de ziare comunicatului oficial publicat după încheierea vizitei dela Belgrad. Presa germană a căutat să sublinieze îndeosebi, gasagiul unde se spune că cei doi miniștri de externe, von Neurath și Stoiadinovici au putut stabili „că politica celor două țări are aceleași scopuri și că ea aduce o contribuție importantă la opera de pacificare a Europei“.

Toate zărele germane au caracterizat vizita d-lui von Neurath ca o vizită făcută unor națiuni prietene cu Germania și au prezentat-o ca, fiind pusă în serviciul unei întăriri și mai pronunțate a raporturilor amicale cultivate, atât pe latura politică, economică, cât și culturală

Presa iugoslavă.

Intreaga presă iugoslavă din 8 Iunie publică lungi dări de seamă asupra sosirii și primei zile a vizitei d-lui von Neurath la Belgrad.

Ziarul POLITIKA, revenind asupra întrevederilor pe care ministrul de afaceri al Reichului le-a avut cu d. Stoiadinovici, președintele Consiliului de Miniștri și ministrul al afacerilor străine, scrie:

„In cercurile bine informate am putut afla că această vizită nu are vreun caracter special, după cum nu trebuie să se atribue un astfel de caracter nici întrevederilor avute. Acest lucru de altfel l-au afirmat și cei doi oameni de Stat în discursurile pronunțate aseară la dinelul de gală.

„Pe de altă parte, aceleași cercuri au desmințit, fără ezitare, unele știri apărute în presa străină, prin care se tinde să se dea întrevederii dela Belgrad o importanță specială, cât timp ele n'au o astfel de caracteristică.

„In legătură cu aceste informații și altele de aceeași natură, care caută să se răspândească, ni se declară categoric că vizita d-lui von Neurath la Belgrad nu numai că nu va aduce niciun prejudiciu Micii Înțelegeri și Înțelegerii Balcanice, dar ea poate dimpotrivă să profite acestor două importante și atât de aproape de noi grupări internaționale.

„De asemeni se subliniază că știrile care lasă să se înțeleagă că frații noștri cehoslovaci ar putea să aibă o impresie defavorabilă de pe urma acestei vizite sunt și mai departe de adevăr și cu atât mai puțin bazate pe fapte“.

Ziarul termină arătând că cei doi oameni politici au examinat ieri chestiunile care interesează Iugoslavia și Germania.

Oficiosul VREME relevă că vizita făcută de d. von Neurath d-lui Stoiadinovici are un caracter de curtoazie obișnuită.

Pe de altă parte se subliniază că în discursul său de aseară d. Stoiadinovici a consacrat două pasaje pentru a insista asupra fidelității Iugoslaviei față de cuvântul dat și față de angajamentele ei internaționale.

„Impresia generală este că însemnătatea călătoriei d-lui von Neurath constă în faptul că ea constituie prima luare de contact direct și permite o examinare amănunțită a situației, mai ales din basinul dunărean.

„Discuțiunile au avut un caracter strict informativ despre toate problemele actuale și mai ales despre posibilitățile cooperării economice între Statele dunărene și marile puteri vecine.

„In cercurile competente se asigură că d. Stoiadinovici a expus punctul de vedere al Micii Înțelegeri și al Înțelegerii Balcanice, în toate problemele discutate; se pare de asemenea că d. Stoiadinovici făcându-se într-o anumită măsură interpretul benevol al Cehoslovaciei, a precizat concepțiunile acestei țări, în chestiunea raporturilor de bună vecinătate cu Reichul.

„O nouă întrevedere a avut loc între d-nii Stoiadinovici și von Neurath.

„Se așteaptă publicarea unui comunicat oficial asupra acestor convorbiri“.

Ziarele din 9 Iunie comentează foarte favorabil comunicatul oficial dat ieri după terminarea conversațiilor dintre d-nii von Neurath și Stoiadinovici.

POLITIKA scrie: „Suntem în măsură să dăm unele precizări asupra vizitei d-lui von Neurath și a conversațiilor care au avut loc cu această ocazie. Aceste precizări pot fi formulate astfel: 1) vizita ministrului de externe al Reichului în Iugoslavia nu a avut ca scop încheierea vreunui paet sau acord, nici politic, nici economic și deci, nu poate fi vorba de semnarea vreunui tratat politic sau economic, sau vreunui paet, oricare ar fi el, între Germania și Iugoslavia; 2) între primul ministru Stoiadinovici și baronul von Neurath s'a procedat numai la un schimb de vederi asupra chestiunilor care interesează cele două țări; 3) cu ocazia întâlnirii dela Belgrad, cei doi oameni de Stat au constatat de ambele părți atât nevoia cât și bunăvoința lor, pentru ca colaborarea dintre Germania și Iugoslavia să fie lărgită și aprofundată; 4) de asemeni s'a constatat că atât Reichul cât și Iugoslavia au aceleași aspirații pacifice în colaborarea lor mutuală; 5) întrevederea dela Belgrad trebuie deci să contribuie la o destindere în această regiune a Europei; 6) cei doi oameni de Stat au constatat că o astfel de colaborare este rodnică; 7) o atare colaborare, cu toate rezultatele pozitive ce au fost deja subliniate, nu lasă nicio posibilitate de a se aduce vreo atingere oarecare angajamentelor luate de fiecare dintre cele două părți, și 9) nu era prevăzută semnarea vreunor angajamente oarecare și nici nu s'a procedat la vreo astfel de semnătură“.

Ziarul VREME se exprimă în același sens consacrand articolul său de fond vizitei ministrului de externe al Reichului, „vizită care, în afară de importanta luare de contact dintre cei doi oameni de Stat, a avut și rezultatul de a fi lăsat o profundă impresie în cercurile iugoslave, grație puternicei personalități a baronului von Neurath“.

SAMOUPRAVA din 11 Iunie scrie:

„Călătoria ministrului de afaceri străine al Germaniei în Iugoslavia și Bulgaria a liniștit și pe cei ce la prima știre asupra acestei vizite au clătinat scepticii din cap. Al Treilea Reich, după cum se vede din convorbirile cu d-nii Stoiadinovici și Kioseivanov, care au fost publicate, n'a avut intențiunea să impună acestor două țări balcanice obligațiuni care ar fi în contradicție atât cu dorința noastră cât și cu cea bulgară, dorință arzătoare de independență și de politică de mână liberă față de toate surprizele viitorului.

„De ce ar face aceasta d. von Neurath? Reichul — ca să vorbim deschis — n'are nevoie de războiu. Faimoasa lui „revanșă“ (care aruncă câteodată pe unii vecini ai Germaniei în delir) a fost realizată de către al Treilea Reich, sub d. Hitler, numai prin disciplina poporului german și prin marșul martial al trei sute de mii de oameni, sub drapelul cu svastici. Cândva parada de această natură a impresionat numai femeile, însă de câțiva ani

începe să impresioneze mai profund oamenii și nervii lor. Impresia și-a avut rostul, de multe ori, cu privire la obligațiunile germane. Marșurile militare, nu războiul, au obținut frumoase roade. Germanii, pătrunși în realitate de dorința de renaștere internă și de stărpire a marxismului prin reformele lor sociale, n'au nevoie pentru aceasta de soldați balcanici... Mult mai mult au nevoie de porumbul balcanic și de grâul nostru din Banat. De aceea, atât convorbirile dela Belgrad, cât și cele dela Sofia, au fost pătrunse de dorința de înțelegere, de completare economică și de prietenie nestrămutată cu un mare popor și o piață enormă. Cine ar refuza asemenea conversațiuni?

„Se pare, în fine, că aceasta au înțeles și vechii noștri prieteni, care au manifestat o oarecare gelozie feminină față de noile noastre prietenii. Au văzut și ei că n'am fi putut da frumosul nume de prietenie politicii care ne-ar fi impus numai obligațiuni, cu totul contrare spiritului de independență absolută, spre care tindem noi în politica externă. D. von Neurath a fost și a trecut, iar noi putem spune, cu fruntea ridicată, că am rămas la vechile angajamente și pe vechile poziții. Nimic nu s'a schimbat nici în relațiile noastre față de Mica Înțelegere, nici față de Înțelegerea Balcanică, nici față de restul Europei. La întrunirea celor trei premiei ai Miciei Înțelegeri, pe Dunărea albastră, lângă Cladovo, se vor sfârși și ultimele bănuieli care au fost semănate de defecțiunii, care orice pas de independență îl botează trădare.

„Totuși, supușii Regelui Petru al II-lea și ai Regelui Boris, au impresia că trecerea eminentului reprezentant al Germaniei hitleriste, a fost o operă utilă, atât pentru prosperitatea personală, cât și pentru cea națională și mai ales, pentru liniștea lor personală“.

Ziarele maghiare s'au ocupat pe larg de călătoria d-lui von Neurath la Belgrad, Sofia și Budapesta, insistând în deosebi asupra ultimei etape a acestui tur nou diplomatic, dar fără a face comentarii propriu zise.

PESTER LLOYD din 8 Iunie scrie:

„În urma toasturilor ținute la Belgrad se poate reenumera exact importanța vizitei d-lui Neurath.

„Făcând abstracție de călătoria d-lui Neurath, se poate observa actualmente o mișcare extraordinară în diplomația internațională. Ieri s'a terminat programul oficial al vizitei d-lui Blomberg în Italia. Un eveniment care în mod întemeiat a fost considerat pretutindeni ca o vădită întărire a axei Roma-Berlin. Iar actualmente se află d. Moscicki la București. Vizita sa se află cu totul în zodia raporturilor deosebite polono-române și desfășurarea voinței de independență a celor două țări, precum dovedesc toasturile ținute de cei doi șefi de Stat. Devine din ce în ce mai imposibil să vorbești de Balcani și Europa centrală ca de un obiect al politicii puterilor europene“.

PESTER LLOYD din 9 Iunie, ocupându-se de rezultatul vizitei d-lui Neurath la Belgrad, scrie: „Atât comunicatul cât și comentariile la acest comunicat lasă să recunoască clar că la Belgrad nu s'au făurit niciun fel de planuri secrete“.

MAGYARSAG, cu aceeași dată, scrie:

„În presa europeană s'au răspândit știri că tăișul conversațiunilor germano-iugoslave ar fi îndreptat contra Cehoslovaciei. Aceste știri sunt de domeniul fanteziei. Din consfăturile dela Belgrad nu poate să derive niciun dezagrement pentru Cehoslovacia, întru cât tratativele germano-iugoslave nu sunt îndreptate nici con-

tra Miciei Înțelegeri și nici contra Blocului Balcanic; ei din contră, aceste tratative vor avea, neapărat, o reperкусиune folositoare pentru ambele grupări de State“.

BUDAPESTI HIRLAP din 12 Iunie, ocupându-se de vizita la Sofia a ministrului de externe german d. von Neurath, reproduce cuvântările d-lor Kioseivanov și von Neurath, adăugând următoarele comentarii:

„Ambii oratori au insistat asupra legăturilor și prieteniei tradiționale dintre cele două popoare; iar d. von Neurath a accentuat că „Bulgaria face o politică independentă și de pace, ceea ce s'a dovedit și prin recentul pact de amicitie încheiat cu Iugoslavia“. În încheiere, d. von Neurath a spus: „Germania și Bulgaria au probleme și scopuri identice și vechile legături economice și culturale ce ne unesc vor apropia și mai mult între ele cele două țări“.

Același ziar, cu data de 13 Iunie, relatează sosirea și primirea solemnă la Budapesta a d-lui von Neurath. Insistă asupra caracterului oficial al acestei vizite și accentuează că Germania și prin aceste vizite ale ministrului său de externe vrea să exprime interesul permanent ce-l poartă problemelor dunărene și să documenteze că, — precum în toată Europa — și pe aceste meleaguri mai restrânse servește cauza păcii.

In continuare, ziarul scrie:

„Acest turneu al ministrului de externe al Germaniei în Europa centrală și Sud-Est europeană, al cărui a treia stație este Budapesta — atinge și interesează foarte de aproape opinia publică maghiară. Ungaria, precum se știe, este cheia de boltă a tărâmului dunărean și atitudinea sa de totdeauna și pe acest teren este dictată de asemenea de scopuri politice pașnice și constructive“.

Ziarul subliniază apoi pasajele din discursurile d-lor von Neurath și de Kanya, privitoare la tradiționalele raporturi de amicitie dintre Ungaria și Germania.

Presă italiană.

Presă italiană din 6 Iunie relevă în fugă evenimentul, numai din punctul de vedere al raporturilor italo-germane, ale căror obiective nu pot fi „contrastate“.

IL GIORNALE D'ITALIA scrie:

„Se va dovedi încă odată că axa Roma-Berlin este elementul de bază al reconstituirii europene în general, ca și al acelei danubiene-balcanice în particular“.

Presă franceză.

Presă franceză a acordat o deosebită atenție călătoriei d-lui von Neurath la Belgrad, Sofia și Budapesta, stăruind în deosebi asupra convorbirilor germano-iugoslave.

LE FIGARO din 8 Iunie scrie: „Se afirmă că Germania nu urmărește alt scop politic în Balcani decât acela de a încuraja națiunile din această parte a Europei în evoluția care le împinge să se grupeze pentru a forma un bloc autonom. Se observă totuși, că cu toate că făcând parte din Mica Înțelegere și din Înțelegerea Balcanică, Iugoslavia, prin noile acorduri cu Bulgaria și cu Italia a creat o axă Est-Vest care grupează aceste două formațiuni. Adică se bizuie mai mult sau mai puțin pe dânsa pentru a împinge cele două State Sud-slave către axa Berlin-Roma. Altfel zis, se urmărește politica de izolare a Cehoslovaciei“.

L'OEUVRE din 9 Iunie scrie: „Comunicatul oficial pe care d. von Neurath l-a citit presei la Belgrad nu prea e explicit asupra amănuntelor convorbirilor sale

cu d. Stoiadinovici. Dar găsim întrânsul, pentru prima oară, afirmarea că convorbirile dintre miniștrii afacerilor străine a Iugoslaviei și a Germaniei au „relevat identitatea punctelor lor de vedere asupra situației politice“.

„Evident că această afirmațiune va uimi Parisul, dat fiind punctul de vedere al Reichului în Europa Centrală: nu se credea că acest punct de vedere să fie împărțit oficial de Belgrad, nici în ceea ce privește Cehoslovacia, Austria și Ungaria.

„Rezultatele vizitei d-lui von Neurath la Belgrad se rezumă în crearea acestei mari Comisiuni Economice Permanente Germano-Iugoslavă, care trebuie să fie centrul viitoarei organizări care ar centraliza în favoarea Reichului cumpărăturile de cereale de către filialele sale la Sofia, la București și la Budapesta.

„În ceea ce privește convorbirile pe care d. von Neurath le-a avut cu d. Stoiadinovici și cu Principele Paul, asupra politicii generale, credem a ști, *serie* l'OEUVRE, că majoritatea chestiunilor au rămas în suspensie depinzând de reușita sau de eșecul eforturilor politice desfășurate de către colonelul Beck la București și în alte capitale“.

Ziarele din 10 Iunie continuă să se ocupe de călătoria d-lui von Neurath în Balcani.

L'INTRANSIGEANT *scrie:*

„Pentru moment, pare evident că Reichul urmărește în Europa centrală o ofensivă diplomatică în stil mare. Ea încearcă, de sigur, să destrame Mica Înțelegere și să distrugă ceea ce Franța a înjghebat cu atâta trudă.

„Sprijintă de Italia ea voiește să desvolte o influență capabilă să distrugă pe a noastră și să ajungă cel puțin la neutralizarea micilor națiuni, amicele noastre.

„Germania are nevoie de a suprima obstacolele pe care le-ar putea întâlni în faimosul „Drang nach Osten“, care rămâne dogma imperativă a politicii pangermaniste.

„Deci, *încheie* l'INTRANSIGEANT, să deschidem ochii și să ne ferim!“.

L'OEUVRE *scrie:*

„Scopul urmărit este o gigantică operație economică în folosul Germaniei, prin crearea la Belgrad a unui birou de export al cerealelor pentru Europa balcanică, birou al cărui sediu va fi la Berlin și filialele la Sofia, București și Budapesta.

„Este vorba pentru Germania de a găsi o formă practică de punere în exploatare a tuturor avantajelor economice pe care le-a câștigat în Balcani în cursul ultimelor optsprezece luni.

„În ce privește latura politică, ea este de un interes primordial pentru Reich care, își asigură o influență preponderentă în cele patru State“.

D. Georges Bienaimé constată în LA VICTOIRE:
„Vizita ministrului german la Belgrad survine într'un moment de mare prestigiu internațional al Reichului și după o serie de succese ale d-lui Hitler în politica internă și externă. Relațiile amicale care se desvoltă astăzi între Iugoslavia și Germania nu însemnează că Iugoslavia se îndepărtează dela vechile ei alianțe și amiciții.

„Mica Înțelegere perzistă și tradiționala amicitie față de Franța este gravată pe hartă, precum este gravată în inimă“.

LA TRIBUNE DES NATIONS, întrebându-se ce pregătește d. von Neurath în Balcani, crede a ști că Germania voiește să creieze în profitul ei, în Balcani, un birou de export de cereale pentru Europa balcanică. „Bine

înțeles că acest birou ar avea sediul său la Berlin. D. von Neurath, spirit inventiv și realizator, ar avea, în afară de asta, intenția de a crea filiale ale suszisului birou de exportatiune la Sofia, la București și la Budapesta.

„Altfel zis, Germania, pentru a-și constitui stocuri durabile și pentru a suprima, în mod rapid jocul concurenței prețurilor existente, în acest domeniu, între Iugoslavia, România și Ungaria, să prepară să realizeze o formidabilă operațiune economică, pe cât posibil de delicată în Balcani.

„Precum vedem, *încheie* LA TRIBUNE DES NATIONS, deplasarea d-lui von Neurath în Balcani nu e o simplă „plimbare“, ci o călătorie de studii și de afaceri de cea mai mare importanță“.

Același ziar mai publică un articol în care scrie că această călătorie a fost condiționată mai puțin de trăinicia raporturilor economice care leagă Iugoslavia și Germania, cât de importanța politică pe care diplomația din Belgrad a știut s'o ia, în ultimii ani, în bazinul dunărean și în regiunea balcanică. Apoi adaugă:

„Vorbind de călătoria d-lui von Neurath, presa germană reamintește că voința Reichului este de a asigura dezvoltarea Europei din Sud-Est. Totuși, în realitate, scopul său vădit este distrugerea Micii Înțelegeri, și, prin urmare, izolarea Cehoslovaciei.

„Belgradul știe perfect acest lucru și suprema abilitate a d-lui Stoiadinovici va fi de a ameliora și mai mult raporturile sale economice cu Germania fără a intra în apele combinațiilor politice sau ideologice a ministerului de externe german.

„Tactica d-lui Stoiadinovici inaugurează o tradiție care, dacă s'ar înrădăcina în diplomația țării sale, poate face din aceasta o putere de primul rang în viața internațională“.

LE TEMPS cu data de 11 Iunie scrie: „D. von Neurath continuă misiunea sa în Europa Centrală și în Balcani. Dela Belgrad el va merge la Sofia și apoi la Budapesta, ceea ce îi va permite să examineze la fața locului pozițiile exacte ale celor trei țări, asupra cărora se exercită astăzi în ordine politica de expansiune a Reichului.

„Toată această acțiune se îndeplinește, e drept, sub pretextul dorinții aparente de a servi în mod util cauza păcii și de a lucra, mai ales la dezvoltarea relațiilor economice între popoare, dar se știe că economicul primează politicul, mai ales când este vorba de eforturile Germaniei în regiunea dunăreană. Este în ordinea lucrurilor ca baronul von Neurath, după vizita dela Belgrad să meargă la Sofia, unde speră să găsească un teren favorabil influenței germane date fiind relațiile intime care există actualmente în această țară și Iugoslavia. Dar etapa cea mai interesantă a călătoriei d-lui von Neurath, va fi probabil aceea dela Budapesta.

„Se știe că defunctul general Goemboes se străduise să lege politica maghiară de politica germană, într'un moment când aceasta putea compromite serios cooperarea italo-maghiară. De atunci s'a produs o schimbare, iar dispozițiile actuale ale Ungariei de acord cu Austria de a examina un reglement cu Statele Micii Înțelegeri și în deosebi cu Cehoslovacia, în vederea punerii bazelor unei bune organizări dunărene, au dat de gândit guvernului dela Berlin. Oare ministrul afacerilor străine va încerca să contrarieze această nouă orientare, pregătind la nevoie un acord separat între Iugoslavia și Ungaria?

„Apare într'adevăr că demersurile d-lui von Neurath în Europa Centrală și Orientală vor găsi concluzia lor la Budapesta, admitând totuși că trebuie să aibă una“.

LE FIGARO din 11 Iunie publică un articol al lui Wladimir d'Ormesson, intitulat „Călătorii diplomatice“. În acest articol autorul face o comparație între situația din 1914 și cea de azi, când Iugoslavia era pe punctul de a fi ștearsă ca Stat suveran, cu consimțământul Germaniei și în contra cărui fapt au murit atâtea milioane de oameni.

„De aceea, scrie ziarul, unitatea de vederi dintre Berlin și Belgrad sună rău în fața istoriei“.

Expune speranța că totuși Iugoslavia nu va duce o politică de răsăpantie și că totul se reduce la „a se pune bine cu toți“.

Presa engleză.

OBSERVER din 6 Iunie, anunțând vizita d-lui von Neurath în Balcani, crede că acest eveniment politic, umbră numai de chestia spaniolă, va lăsa o marcă permanentă în istoria Germaniei.

„Ministrul de externe al Germaniei, scrie ziarul, calcă pe urmele d-rului Schacht care, ca ambasador economic a întărit raporturile comerciale ale Germaniei cu Balcanii în călătoria sa de acum câteva luni“.

Importanța pe care presa engleză o acordă călătoriei baronului von Neurath în țările din Sud-Estul Europei reiese din numeroasele și amplele articole de reportaj subliniate de comentarii.

TIMES din 7 Iunie constată, în ajunul vizitei baronului von Neurath la Belgrad, că Iugoslavia a sprijinit întotdeauna ideea germaniei, că nu este posibilă o refacere economică în bazinele dunărean, fără colaborarea Germaniei și a Italiei, deși acest lucru tinde la izolarea Cehoslovaciei.

„Deci, încheie ziarul, Iugoslavia, natural că n'are niciun motiv de a nu trage maximum posibil de beneficii dintr'o situație politică atât de favorabilă ei; dar negă eu hotărâre orice intenție de a deveni un membru convins al tovărășiei Roma-Berlin“.

MORNING POST, cu aceeași dată, contrar celor relatate de ziarul precedent, scrie: „În general, vizita baronului von Neurath este socotită la Belgrad ca un semn al temerii pe care Germania o are, cum că vizita Prințului Paul la Londra și la Paris, precum și conversațiile pe care le-a avut acolo, au slăbit situația Germaniei în Iugoslavia“.

DAILY MAIL din 8 Iunie anunță cu litere mari, sub titlul: Conferințe în 6 capitale europene: „Capitalele Europene se sbuciumă în cea mai intensă activitate diplomatică și în conferințe importante între prim-miniștri, miniștri de externe etc., care au loc în nu mai puțin de 6 capitale.“

Același lucru îl anunță și DAILY TELEGRAPH, descriind pe scurt conferințele care au loc, oprindu-le la vizita baronului von Neurath:

„E de așteptat că baronul von Neurath va insista că planul Cehoslovac pentru o cooperare în bazinele dunărean nu va putea fi îndeplinit cu succes fără participarea Germaniei și a Italiei.“

„D-sa va sugera ca Germania, precum și Italia, sunt singurele piețe naturale pentru produsele agricole ce formează exportul principal al Statelor din Europa Centrală.“

„Politica germană mai tinde și la aplanarea vechilor diferende dintre Ungaria și Iugoslavia și a reafirma influența germană în ambele aceste State, care se cam micșorase în timpul din urmă“.

Tot DAILY TELEGRAPH redă o corespondență din Belgrad, din care reiese că în cercurile politice de acolo

se crede că vizita baronului von Neurath, este o încercare a Germaniei pentru a recâștiga terenul pierdut în Balcani de când cu semnarea pactului italo-iugoslav, precum și să netezească drumul pentru noi acorduri ce vor fi în avantajul politicii sale.

Ziarele din 9 Iunie, ca: MORNING POST, MANCHESTER GUARDIAN și DAILY TELEGRAPH, redau comunicatul oficial, menționând și faptul că a avut loc și oarecări demonstrații antinaziste.

În general, tonul care predomină este de multă bunăvoință în privința rezultatelor așteptate.

TIMES este informat de către corespondentul său din Viena: „Scopul comun al Statelor danubiene este, după câte se pare, de a trage toate avantajele posibile din faptul că atâtea mari puteri concurează în favoarea lor și a stabili bune relațiuni, încât mai multe direcțiuni, evitând angajamentele oneroase“.

Tot TIMES, scrie și un lung articol de fond, în carel comentează favorabil încercările de colaborare dintre Germania și Iugoslavia și declară între altele: „Un nou simț de încredere în sine s'a dezvoltat la micile puteri centrale, datorit în parte situației mai stabile din Europa și, în parte restabilirii economice“.

MANCHESTER GUARDIAN din 11 Iunie deduce din comentariile presei iugoslave, următoarele:

„Vizita baronului von Neurath a fost punctul decisiv în raporturile dintre Germania și Iugoslavia. Amândouă țările nu mai merg acum pe căi politice diferite, pentru că și una și alta caută să servească în cauza păcii. Iugoslavia n'are nicio alianță cu Polonia și nici nu va încheia vreunul, dar dacă nu-i legată prin tratate, nu a partine totuși niciunui grup ostil Germaniei“.

Trecând la vizita făcută la Sofia de către baronul von Neurath, ziarele engleze îi acordă totodată importanța ca și primei vizite făcută unei țări din Mica Înțelegeră.

DAILY TELEGRAPH din 11 Iunie scrie:

„În cercurile diplomatice din Sofia se crede că vizita baronului von Neurath la Budapesta va fi cea mai însemnată dintre toate din călătoria sa făcută prin Balcani. Această părere este bazată pe faptul că politica Ungariei, după moartea fostului ei prim-ministru, general Goemboes, a fost mai puțin favorabilă germaniei și mai cordială față de Cehoslovacia“.

Presa cehoslovacă.

Revista L'EUROPE CENTRALE din 12 Iunie scrie:

„Această vizită, urmând călătoriilor d-lor Goering și Schacht, nu a fost încă precedată de vizita vreunui om de Stat iugoslav la Berlin.“

„Precum vedem, Germania urmărește politica ei în țările balcanice, care o interesează în primul rând ca producătoare de materii prime și ca piețe de scurgere pentru industria ei.“

„Reichul ocupă îndeosebi primul loc în comerțul extern al Iugoslaviei.“

„Dar oricare ar fi intențiile sale, el nu este în măsură de a preveni în Balcani regrupări senzaționale.“

„De altfel toasturile schimbate la Belgrad nu dă loc la niciun echivoc.“

„D-l Stoiadinovici a precizat că „colaborarea economică și culturală germano-iugoslavă este urmărită de guvernul regal de acord cu amicii ei“, în armonie cu tendințele pacifice ale altor țări, și în acord cu angajamentele internaționale existente“.

Presa elvețiană.

In numărul din 3 Iunie, BASLER NACHRICHTEN scrie într'o corespondență din Berlin, cu privire la călătoria d-lui Neurath la Belgrad, Sofia și Budapesta:

„Cooperarea Statelor dunărene intrând într'un stadiu mai acut în urma convorbirilor dela Londra și declarațiunilor ministeriale maghiare, prin care s'a exprimat o îmbunătățire considerabilă în raporturile cu Cehoslovacia, Germania a manifestat dorința să se intercaleze. Apropierea Iugoslaviei de Italia a folosit mult țintei germane: slăbirea Micii Înțelegeri“.

LA TRIBUNE DE GENÈVE din 12 Iunie scrie între altele:

„Din punct de vedere politic, apropierea germano-iugoslavă urmează să facă cumpănă tratatului de amicitie încheiat cu Italia. Ea dovedește că guvernul dela Belgrad nu înțelege să se lase închis în sfera de influență a Romei și că vrea să trateze în toată libertatea cu cele două puteri ale axei.

„Dela Belgrad, ministrul german s'a îndreptat spre Sofia și Budapesta.

„In ansamblu, călătoria d-lui von Neurath arată că Reichul revine la politica sa tradițională a expansiunii spre Sud, politică puțin compatibilă în practică cu sistemul terenurilor rezervate astfel cum este conceput la Roma“.

Presa austriacă.

Cu data de 3 Iunie, NEUES WIENER JOURNAL ocupându-se într'o corespondență din Berlin de călătoria d-lui von Neurath, declară că vizitele sale la Belgrad, Sofia și Budapesta, exprimă interesul pe care îl are Germania față de evoluția din Basinel Dunării.

NEUES WIENER ABENDBLATT, cu data de 7 Iunie, scrie într'o corespondență din Belgrad, cu privire la vizita d-lui von Neurath:

„Germania consideră actualmente necesar să se intercaleze din nou mai activ în politica Bazinului Dunărean. Ar fi greșit să se pună călătoria la Belgrad a d-lui Neurath în legătură directă cu axa Roma-Berlin. Mai degrabă se exprimă prin ea o oarecare rivalitate. Germania a făcut progrese economice însemnate în Balcani. Dar în direcția politică, inițiativa a fost de partea Italiei în ultimele luni. Nu este numai concurența Italiei care hotărăște Germania la o activitate sporită, ci și faptul că Statele dunărene au manifestat în ultimele luni voința să-și conducă singure destinul prin unire și procedeu comun.

„Iugoslavia n'are atitudine unitară față de străduințele germane. Se pot deosebi chiar două tabere. Unul din curente respinge în mod vădit o cooperare politică prea strânsă cu Germania.

„Iugoslavia a făcut în ultimele luni diferite realizări separate în direcția politicii externe. Ea a semnat pactul cu Sofia și cu Roma și totuși nu și-a schimbat poziția ei în interiorul Micii Înțelegeri.

„Deși svonorile — între timp desmintite — pretindeau a ști că odată cu d-l von Neurath va sosi și d-l von Blomberg la Belgrad, chiar și lucrul acesta n'ar fi putut schimba nimic în ce privește faptele. Iugoslavia poate lărgi „frontul amicitiiilor“, fără să distrugă cu aceasta sistemele existente. Temerile din capitalele aliate s'au dovedit în mai multe rânduri ca fiind neîntemeiate. Nu credem că chiar în cazul unei rezemări mai strânsă de Germania s'ar putea rupe coarda elastică a politicii externe iugoslave“.

Cu data de 13 Iunie NEUE FREIE PRESSE scrie între altele, într'o corespondență din Budapesta:

„Convorbirile d-lui Neurath la Budapesta sunt caracterizate de două momente decisive. În primul rând se intercalează organic în pactele dela Roma și în rândul al doilea urmăresc ținte pașnice concrete. Ungaria continuă să urmărească o politică extremă a mâinei libere, nu urmărește o politică de alianță, ci o politică de amicitie. Lucrul acesta este și rămâne punctul de vedere oficial al politicii externe maghiare“.

Presa greacă

Intr'un articol editorial, MESSAGER D'ATHÈNES, comentând convorbirile dela Belgrad, prilejuite de vizita d-lui von Neurath, atrage atenția asupra exagerărilor la care s'au dedat unele ziare străine în legătură cu raporturile germano-iugoslave.

Subliniind că intensitatea raporturilor economice comandă neapărat relațiile politice dintre țări și vice-versa, oficiosul grec declară că Iugoslavia este una din puținele țări europene a cărei politică externă n'a suferit nicio schimbare dela războiu până astăzi.

„Pe planul balcanic și dunărean această politică rămâne stăruitor credincioasă spiritului de solidaritate și de colaborare care însuflețește Statele Micii Înțelegeri și Înțelegerii Balcanice. Pe planul european, ea se inspiră din principiile care sunt la temelia Societății Națiunilor și se rezimă pe un atașament nezdruccinat față de Franța.

„D. Stoiadinovici — încheie MESSAGER D'ATHÈNES — înțelege să continue această politică. Vizita d-lui von Neurath n'ar putea fi privită în niciun caz ca un element susceptibil de a determina o șovăire oarecare a tradiționalei politicii externe a Iugoslaviei“.

Presa turcă.

LA RÉPUBLIQUE, în editorialul din 12 Iunie, scrie:

„Principalul subiect al convorbirilor politice dela Belgrad a purtat asupra ameliorării raporturilor iugoslavo-ungare.

„De altfel aceste raporturi se îmbunătățiseră simțitor în urma acordului încheiat recent între Belgrad și Roma.

„Reichul acordă o importanță deosebită faptului de a contribui la îmbunătățirea soartei minorităților ungare în Iugoslavia, sperând prin această să convingă Ungaria de a renunța la orice revizuire teritorială cu privire la fruntaria iugoslavă.

„Existența unui tratat de amicitie perpetuă între Belgrad și Sofia a făcut ea vizita d-lui von Neurath în capitala bulgară să nu provoace nicio bănuială în Iugoslavia.

„Pe scurt, cele două părți au fost satisfăcute de convorbirile dela Belgrad și de hotărârile luate, prima etapă pentru Reich de a stabili — lăsând la o parte, pentru diverse motive, Cehoslovacia, Austria și România — o colaborare și raporturi politice și economice intime cu Iugoslavia, Bulgaria și Ungaria“.

Presa sovietică.

PRAVDA din 10 Iunie 1937, sub titlul „Discuțiuni balcanice“, scrie următoarele:

„Diplomația Germaniei continuă să desfășure o vie activitate. Ministrul de războiu al Germaniei, mareșalul von Blomberg, nici n'a părăsit Italia, iar la Belgrad a și sosit ministrul de externe, d. von Neurath.

„Germania pune mari speranțe în primul-ministru al Iugoslaviei, d. Stoiadinovici, care a reușit de curând să încheie un acord de amicitie cu Italia.

„Dar vizita d-lui von Neurath la Belgrad mai trebuie privită și din alt punct de vedere. În momentul de față,

se duce o luptă intensă între Germania și Italia pentru influență în Balcani. Această luptă descoperă slăbiciunea axei Roma-Berlin pe care se pune atâta preț și asupra căreia s'a făcut atâta vâlvă.

„Nu din întâmplare, în același timp cu baronul von Neurath, au sosit la Belgrad experți financiari și economiei. Germania a reușit să îndepărteze Italia de pe piața iugoslavă.

„Colaborarea italo-germană în Balcani nu prea este pe placul fascismului italian. De altfel Italia tinde acum spre o expansiune maritimă în Mediterană, ceea ce va duce la o înăsprire a relațiilor cu Anglia.

„Această din urmă este neliniștită în urma planurilor agresive ale Germaniei în Europa Sudestică.

„Toate aceste considerațiuni tind să învedereze minimumul de solidaritate de care se bucură blocul fascist italo-german.

VISTI, din Kiev, organul oficial al Comitetului Central Executiv al Partidului Comunist din Ucraina, comentând călătoria d-lui von Neurath în Sud-Estul European, scrie:

„Călătoria ministrului german al afacerilor străine, Neurath, în Jugoslavia, Bulgaria și Ungaria, este în legătură cu o nouă ofensivă întreprinsă de fascismul german în bazinul dunărean și Balcani.

„Misiunea d-lui von Neurath este de a învinge greutățile pe care le-ar întâmpina cel de al treilea Imperiu în acțiunea ei de subminare a Micii Înțelegeri și de compromiterea bazelor securității colective în Sud-Estul Europei, în scop de a transforma țările dunărene și balcanice într'un teren de propagare a politicii germane.

„Succesul acestei călătorii, ca de altfel întreaga activitate germană, depinde, în primul rând, de faptul dacă reacțiunea Franței și Angliei va fi suficient de puternică.

„Pasivitatea și ezitățile Statelor pacifice, au dat posibilitatea Germaniei fasciste ca să-și intensifice acțiunea de penetrație în țările din bazinul dunărean și Balcani și să creeze o serioasă primejdie pentru opera păcii. Pe de altă parte, o poziție fermă a puterilor Occidentale și renașterea încrederii în dorința lor de a apăra pacea și independența Statelor mici ar putea să devie o puternică barieră în calea mașinațiilor criminale ale provocatorilor de războaie“.

In legătură cu călătoria d-lui von Neurath, IZVESTIA, din 11 Iunie 1937, găsește prilejul să constate din nou că Germania și Italia își accentuează ofensiva în Europa Centrală și sudestică, având ca scop dislocarea Micii Înțelegeri și transformarea țărilor din această parte a Europei într'o aronă pe care să-și desfășoare în viitor activitatea militară, politică și economică. Ziarul scrie:

„Roma și Berlindul continuă încercările de a submina baza pe care este clădit pactul Micii Înțelegeri.

„Neurath la Belgrad, Beck la București, Sventhoslewski la Budapesta, — toți urmăresc un singur scop — atragerea acestor țări în blocul agresiv, condus de Germania.

„Insoțită de sgomotul tunurilor germane, s'a deschis o nouă serie de călătorii diplomatice. Ea dovedește faptul că ofensiva Italo-Germană în Centrul și Sud-Estul Europei, a reînceput. Și a reînceput dela același capăt — cu încercările de subminare a Micii Înțelegeri.

ZA INDUSTRIALIZAȚIUNU, cu aceeași dată, anunțând sosirea d-lui von Neurath la Sofia, scrie:

„Pentru nimemi nu mai constituie vreun secret faptul că prin „adâncirea prieteniei bulgaro-germane“, Ber-

lindul vrea să câștige în Balcani un nou punct de sprijin, dela care ar putea porni atacul asupra pozițiilor franceze, în acea parte a Europei“.

Presa bulgară.

In legătură cu călătoria la Sofia a ministrului afacerilor străine al Germaniei, presa bulgară se exprimă în felul următor:

Ziarul ZORA din 6 Iunie scrie: „Vizita d-lui Neurath este o indicațiune pentru restabilirea importanței Bulgariei în Peninsula Balcanică. Mulțumită situației sale geografice, Bulgaria își restabilește, încet, dar sigur, situația pe care a avut'o în trecut.

„Vizita contelui Neurath subliniază acest fapt“.

Ziarul MIR scrie în numărul său din 9 Iunie:

„Vizita ministrului afacerilor străine al Germaniei constituie un mare eveniment politic. Având în vedere relațiunile ce există între Germania și Bulgaria, vizita aceasta trebuie primită cu bucurie pentrucă ea subliniază, odată mai mult, legăturile străne ce există între cele două State. În primul rând, amintirile din timpul marelui războiu, când Bulgaria s'a alăturat Puterilor Centrale.

„În niciun caz însă, vizita aceasta nu trebuie considerată drept o încercare de a atrage Bulgaria în vreo nouă alianță politică. Noi nu putem admite existența vreunei alianțe formate în scopul de a crea tabere și fronturi în Europa. Și chiar dacă ar exista așa ceva, nu se poate admite ca Bulgaria să i se alăture.

„Politica externă a Bulgariei este clară: relațiuni amicale cu toți vecinii noștri și în special cu Iugoslavia, de care ne leagă un păct de amicitie eternă; relațiuni corecte cu celelalte State și devotament față de opera Societății Națiunilor, așa după cum a dovedit în nenumărate rânduri până acum“.

Girgore Vasilef, fost ministru, scrie în ziarul DNEVNIC din aceeași zi:

„Oaspele german, după toate probabilitățile, la Belgrad și Sofia, va avea ca misiune exclusivă întărirea colaborării economice cu cele două State slave, ca și consolidarea bunelor relațiuni deja existente.

„Germania are nevoie de tutunul și cerealele celor două State slave care, la rândul lor, cumpără produsele sale industriale.

„Dacă acum două decenii Serbia era adversara, iar Bulgaria aliata Germaniei, azi ambele State îl primesc pe înaltul oaspe german cu stimă și simpatie, pe care le și merită.

„Poate că la Budapesta d-sa să aibe și altă misiune, pentrucă Ungaria are un deosebit interes față de osia Berlin-Roma. Acțiunea comună italo-germană, ca și protocoalele dela Roma, vizează și interesele vitale ale Ungariei“.

Ziarul SLOVO scrie:

„Călătoria d-lui von Neurath provoacă un mare interes în toate cercurile politice. De această călătorie se vorbește în Europa întreagă și în intensa activitate diplomatică ce se desfășoară în ultimul timp, ea nu poate să nu fie legată de anumite combinațiuni.

„Dar dacă pentru noi aceste combinațiuni pot fi încă premature, un singur lucru este cert: noi nu putem să nu privim cu simpatie lupta pe care Germania de azi o duce cu bolșevismul“.

MICA ÎNTELEGERE

Presă iugoslavă.

L'ECHO DE BELGRADE din 2 Iunie, ocupându-se de activitatea Micii Înțelegeri și a Înțelegerii Balcanice la Geneva, în decursul ultimelor două sesiuni ale Societății Națiunilor, publică dela corespondentul său din acel oraș o dare de seamă în care scrie între altele:

„Sesiunile din luna Mai au lăsat reprezentanților Micii Înțelegeri și a Înțelegerii Balcanice sentimentul acordului lor perfect.

„Unii adversari pândesc o eventuală destrămarea a relațiilor dintre Statele care compun această organizație politică.

„A trebuit imediat ca ei să-și dea seama de evidență. Înțelegerea domnea tocmai acolo unde unele spirite răutăcioase scontau poate o neînțelegere. Astfel, în special, asupra problemei reînarmării Ungariei, punctele de vedere ale delegațiilor Micii Înțelegeri au acordat cu o rapiditate care a mirat chiar unele persoane care erau strâns amestecate în discuțiuni. Ca probă a considerațiunii speciale de care se bucură reprezentanții celor două Înțelegeri, trebuie să constatăm faptul că, unul din marii miniștrii ai Înțelegerii Balcanice, a fost acela pe care adunarea extraordinară convocată pentru recepția entuziastă a Egiptului în Societatea Națiunilor, l'a însărcinat, aproape în unanimitate, s'o prezideze“.

Presă austriacă.

WIENER WIRTSCHAFTS-WOCHE, cu data de 9 Iunie, publică un articol de contele George Pallavicini, în care scrie, între altele:

„De și Mica Înțelegere nu este de acord în ce privește Anschlussul și restaurarea, totuși domnește un deplin acord cu privire la atitudinea față de Ungaria. Acest acord și-a găsit recent expresia în declarația după care Statele Micii Înțelegeri au decis să trateze numai în comun cu Ungaria. Lucrul acesta, în timpul încheierii unui șir de convențiuni bilaterale, ca: Praga-Moscova, București-Varșovia, Belgrad-Roma, Belgrad-Sofia. Numai în trecut ne referim la faptul legăturii strănse dintre Berlin și Belgrad, precum și la intensificarea mereu în creștere a propagandei național-socialiste în România și cooperarea economică Berlin-București.

„Totuși ar fi greșit să vorbim de un proces de descompunere al Micii Înțelegeri. În ce privește Ungaria există absolută solidaritate. În ce constă îmbunătățirea poziției Ungariei? În primul rând, în faptul că după Franța, pare a fi recunoscut acum și Anglia că pentru a asigura pacea mondială este absolut necesar să se realizeze o soluție dreaptă, satisfăcătoare pentru toți în chestiunea Bazinului Dunării. Axa Roma-Berlin este astăzi, fără îndoială, un factor care trebuie luat în seamă“.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

VIZITA MAREȘALULUI VON BLOMBERG LA ROMA

Presă italiană.

Presă italiană din 3 Iunie comentază cu un viu interes vizita generalului von Blomberg la Roma.

CORRIERE DELLA SERA scrie că această vizită constituie o luare de contact absolut normală între d-l Mussolini, șeful tuturor armelor italiene, și ministrul de războiu al Germaniei național-socialiste.

STAMPA scrie că prezența generalului von Blomberg va da celor două părți prilejul de a se ocupa de chestiuni militare, ceea ce nu înseamnă însă că forțele celor două țări vor fi îndreptate împotriva cuiva sau că ar exista intenții de războiu.

GAZZETTA DEL POPOLO scrie că ministrul de războiu al Reichului nu ar fi părăsit Berlinul, dacă Germania și Italia ar mai avea intenția de a recurge la măsuri de represalii sau de protestare împotriva atacurilor bolșevicilor spanioli. „O primejdie de războiu nu va pleca niciodată dela Roma, nici dela Berlin“, încheie ziarul.

IL POPOLO D'ITALIA într'un articol de fond cu titlul „Forțe de ordine“, definește concursul dat de Italia operei de regenerare politică a Germaniei, de recăstigarea treptată a prestigiului și a eficienței sale în lume, concurs ce s'a încheiat în chip logic cu axa Roma-Berlin, care reprezintă în momentul de față întimitatea pe terenul politic, economic, militar, a două forțe ce urmăresc salvarea principilor de ordine, și încheie:

„Axa Roma-Berlin a funcționat mereu ca un element de ordine. Amenințarea la adresa Europei vine din altă parte.

„Aceasta derivă dintr'o realitate fundamentală. Italia și Germania înfățișează în Europa două națiuni tinere, de înaltă civilizație și de viitor sigur, bogate de vitalitate sănătoasă și constructivă.

„Programul lor este constructiv, încadrându-și în chip armonios propriile destine în mișcarea de reacțiune a civilizației europene împotriva deviațiunilor sinistre“ (în îndoita semnificație de „mișcare de stânga“ și de acțiune sinistrală, N. R.).

În sfârșit, d-l Virginio Gayda, în articolul de fond din IL GIORNALE D'ITALIA, închinat vizitei și intitulat „Contacte necesare“, caracterizează astfel evenimentul:

„Noua întâlnire dela Roma este menită să creeze contactul direct și logic între forțele armate ale celor două mari puteri amice și asociate prin axa Roma-Berlin. E drept și necesar ca terenul și spiritul contactelor dintre Italia și Germania să se amplifice și să se adâncească, în funcțiune de multele misiuni comune pe care cele două națiuni și le-au însușit, ea și de peisagiul sbuciumat al politicii europene în care sunt menite să acționeze. După călătoria contelui Galeazzo Ciano la Berlin și Berchtesgarden, ea și după călătoriile ce au urmat, ale generalului Goering și baronului von Neurath la Roma, după întâlnirile dintre industriași și ziaristi celor două țări, nu mai rămânea de stabilit decât contactul direct dintre re-

prezentanții Forțelor armate ale celor două puteri. Acest desiderat s'a împlinit astăzi.

„Cu tot caracterul ei esențial militar, întâlnirea dela Roma nu vrea să fie o manifestație războinică. Italia și Germania cultivă spiritul războinic, fiindcă acesta este spiritul vital de credință, de luptă și de sacrificiu, care trebuie să însuflețească, atât în împrejurările de seamă, cât și în monotona seurgere a zilelor, viața unei națiuni puternice; dar nu înțeleg să practice militarismul ca unică sinteză a vieții lor de muncă și de creație. În recente întâlniri dintre șefii militari ai altor țări, s'a vădit cu ostentație intențiunea de a se face să sune pînteni, pentru a se crea imediat senzația că ne aflăm în fața forței armate puse în slujba politicii. Italia și Germania vor ajuta — când va fi nevoie — chiar cu armele, politica lor națională, dar nu au de loc intențiunea de a pune armele în slujba scopurilor lor internaționale.

„S'a mai spus de o mie de ori că axa Roma-Berlin nu e îndreptată împotriva niciunei națiuni, ei dimpotrivă, aspiră să se înalțe la putința de a deveni o linie de concentrare posibilă pentru națiunile ce vor dovedi bunăvoință.

„Italia și Germania — *încheie d-l Gayda* — tari pe acordurile lor, care nu le izolează de restul Europei conștiente, urmăresc cu vigilență și cu toate mijloacele necesare, evenimentele, pentru a le controla potrivit cu propriile lor interese, ea și cu cele, tot atât de evidente, ale ordinii europene“.

Presa a descris apoi pe larg splendidele manifestațiuni militare ce s'au desfășurat cu prilejul vizitei, manevrele unităților de uscat și aeriene, ca și marea revistă navală din golful Neapolului.

Presa franceză.

ECHO DE PARIS din 3 Iunie, ocupându-se de călătoria la Roma a mareșalului von Blomberg, declară următoarele:

„S'ar părea, la prima vedere, că Italia a trebuit, din prudență, să menajeze întru câtva puterile occidentale. Dar acestea sunt în mod esențial conservatoare în ordinea internațională. Din partea lor nu trebuie să ne așteptăm la acțiuni care să aibă răsunet. Din contră, dinamismul german se prezintă ca o sursă de glorioase ocazii. Se continuă deci să se aibă raporturi cu el, fără ca să se vadă unde poate să ducă o astfel de politică“.

L'OEUVRE scrie: „La Berlin se crede că misiunea mareșalului von Blomberg ar fi de a arăta d-lui Mussolini, — care mărturisește că Italia ar fi cheltuit două miliarde lire italiene în războiul din Spania, — că interesele Germaniei ar fi ca d-sa să nu mai facă opoziție Angliei“.

Ziarele franceze din 4 Iunie se ocupă de vizita mareșalului von Blomberg în Italia.

D-l Pierre Bernus scrie în JOURNAL DES DÉBATS:

„Această călătorie subliniază strânsa colaborare actuală între Roma și Berlin. Dacă nu este încă vorba de alianță militară în sensul strict al cuvântului, raporturile strânse care se stabilesc între statele majore creează legături care, în unele împrejurări, pot echivala cu o înțelegere scrisă.

„Valoarea acestei colaborări militare va depinde totdeauna de solidaritatea mai mult sau mai puțin reală a politicii germane și italiene“.

L'ACTION FRANÇAISE, scrie între altele:

„Mareșalul von Blomberg vine la Roma să ia contact cu statul major italian. Ar fi normal dacă ar exista între cele două țări o alianță în toate formele. Dar o asemenea alianță nu există. Acest lucru însuși a îngăduit mareșalului german de a fi primit la Londra cu o deferență deosebită.

„Italienii par a se preocupa de raporturile cordiale care tind a se stabili între Londra și Berlin. Ei au dreptate. Ca și alții, ei riscă de a fi victimele metodelor diplomatice ale orei actuale“.

Pertinax scrie în ECHO DE PARIS: „Dela toamnă încoace, schimburile de vizite între Roma și Berlin se întetesc. De sigur, axa Roma-Berlin este o realitate. Italia de fapt a consimțit să piardă influența ei în Europa Centrală, având a se teme de reînarmarea britanică. Speră ea oare să găsească compensații în Balcani? Iluzie pură. Tot ceea ce încearcă să facă în Iugoslavia și România, împotriva „sistemului francez“, ar folosi în definitiv germanismului, fără a-i procura un câștig propriu. De altfel, ultimele incidente spaniole ne-au arătat că între Germania și Italia, încrederea nu este eliminată și că Germania poate da o lovitură fără ea Italia să fie înștiințată în timp util. Deocamdată Italia continuă să coopereze cu dinamismul german fără a ști lămurit unde poate duce această politică“.

LA RÉPUBLIQUE din 5 Iunie, examinând liniile generale ale politicii germano-italiene, cu prilejul vizitei mareșalului von Blomberg la Roma, publică următoarele:

„Primul punct pentru Roma și Berlin este să împiedece formarea unui bloc între Viena, Praga și Budapesta.

„De altfel, acest bloc este greu de constituit. Ar trebui un Habsburg și Praga se opune.

„Uniunea vamală între Viena și Praga este anevoioasă, dar între Praga și Budapesta ce prăpastie! Al doilea punct important pentru Roma și Berlin este ca Spania naționalistă să câștige partida și să se alătore lor. Punct greu de realizat, deoarece învingătorul oricare ar fi, va avea nevoie de sprijin financiar și acest sprijin nu-l va putea găsi decât la Paris, Londra și Washington.

„Al treilea punct: Roma și Berlin au nevoie ca România să pășească în făgașul lor. De pe acum Varșovia merge cu Berlinul. Belgradul și Sofia urmează direcțiunile Hitler-Mussolini. Dacă Bucureștiul urmează mișcarea, cerul va fi închis.

„Aci chestiunea se pune, ce va face Partidul Național-Tărănist când va succeda guvernului Tătărescu. Bineînțeles reacțiunea anglo-franceză trebuie să se facă pe aceste planuri.

„Dar pentru aceasta, o repetăm, semnătura prealabilă a acordurilor militare franco-ruse ar fi măsura cea mai nedibace și cea mai inoportună. Ea ar forța unele națiuni care nu cer decât a fi neutre, să ia poziție, excitând patimile în tabăra germano-italiană și ar pune Franța într-o situație din cele mai grele. Ea ar redeveni ca în timpul d-lui Iawolsky, tovarășa Rusiei“.

LE TEMPS din 6 Iunie scrie în editorial:

„Preocuparea guvernului dela Roma, de a face cât mai strânse legăturile politice a celor două țări, este evidentă. Italia, într'adevăr, are mai ales nevoie de sprijinul german pentru a evita izolarea de care s'a crezut amenințată în urma aventurii etiopiene. Dar este nu mai puțin cert, că în ciuda importanței ce se acordă acțiunii concertate între Berlin și Roma, în toate împrejurările care s'ar ivi pe continent, interesele vitale și permanente

ale celor două țări rămân divergente atât pe terenul particular al Europei Centrale cât și pe acel al politicii generale.

„Ceea ce apropie Germania și Italia, este necesitatea de a apăra regimurile lor autoritare contra oricărei influențe revoluționare. În afară de aceasta, țelurile imediate ale celor două guverne nu sunt identice. Toate eforturile politicii italiene poartă pe situația în Mediterana, acele ale politicii germane tind a asigura Reichului o întreagă libertate de acțiune în Europa Centrală și Orientală.

„Roma a luat poziție contra Angliei, Berlinul caută dimpotrivă să-și asigure bunăvoința britanică și nu s'a renunțat niciodată dincolo de Rhin la ideea unei cooperări efective și rodnice cu puterile occidentale.

„De bine, de rău, acesta este obstacolul principal, în vederea unei adevărate și temeinice alianțe germano-italiene“.

LE JOURNAL, în aceeași chestiune, scrie:

„Misiunea mareșalului von Blomberg ia aspectul unei manifestări tinzând să întărească din punct de vedere militar axa Roma-Berlin. De altfel Germania nu concepe o alianță politică care nu s'ar completa cu o colaborare militară. Între timp cele două țări dau dovada unei energii susținute, folosind câmpul liber ce li s'a lăsat în Europa Centrală.

„Noua și curioasa misiune a d-lui von Neurath la Belgrad, la Sofia și la Budapesta, ilustrează această activitate.

„Totuși Mica Înțelegere și Înțelegerea Balcanică manifestă intenția bine lămurită de a nu se lăsa întrecute în această direcție.

„D. Antonescu a fost la Paris și d. Rustu Aras a trecut prin Budapesta. Dar pentru Europa Centrală, ca și pentru celelalte probleme, cheia viitorului este mai mult ca oricând la Londra“.

Presa engleză.

TIMES din 3 Iunie publică o lungă corespondență din Roma, în care descrie ceremonialul primirii mareșalului von Blomberg. După aceea scrie: „Deși vizita este arătată ca fiind numai expresia naturală a raporturilor strânse dintre forțele armate a ambelor țări, totuși unul dintre

scopurile principale ale programului este să demonstreze vizitatorului mărimea și eficacitatea forței armatei italiene spre a înlătura scepticismul ce tot mai dănuiește în Germania despre valoarea armatei italiene, lucru care făcuse până mai ieri pe Germania să pregete de a intra în vreo eventuală alianță militară cu Italia“.

MORNING POST, cu aceeași dată, deduce din tonul și cuvintele presei italiene:

„Vizita mareșalului von Blomberg are un caracter esențial militar și este o consecință naturală a axei Roma-Berlin, care face să fie indispensabil contactul personal; iar primirea făcută este o adevărată manifestare războinică“.

MANCHESTER GUARDIAN din 4 Iunie e de părere că vizita mareșalului von Blomberg nu indică faptul că ar fi vorba de vreo alianță germano-italiană.

„Atât timp, adaugă ziarul, cât raporturile germano-italiene sunt amicale, independența Austriei este asigurată, așa că pentru timpul de față, cel puțin, una din cauzele principale de vreun conflict în Europa Centrală este eliminată“.

DAILY MAIL din 5 Iunie este informat din Roma:

„Articolul de azi al d-lui Gayda din *GIORNALE d'ITALIA* este cea mai bună dovadă, că Germania și Italia au ajuns la o nouă „înțelegere defensivă“.

DAILY EXPRES, cu aceeași dată, este altfel informat din sursă berlineză, cum că: „Berlinul zâmbește față de dărilor de seamă pe care d. Gayda le face cu atâta emfază despre o alianță defensivă italo-germană“.

SUNDAY TIMES din 6 Iunie scrie: „Nu s'a făcut încă

și nu se va face o alianță militară italo-germană ca rezultat al vizitei mareșalului von Blomberg la Roma. Totuși alianța dintre cele două țări a fost întărită în așa măsură, încât a ajuns să fie exact un agreement similar cu acela care exista între Anglia și Franța înaintea războiului mondial.

„Acest agreement are un caracter defensiv, iar nu ofensiv și nu este îndreptat contra niciunei țări, ci va fi aplicat numai în caz când interesele italo-germane vor fi amenințate“.

SITUAȚIA POLITICĂ DIN U. R. S. S.

Presa sovietică.

Comentând noul proces contra spionilor din armata sovietică, PRAVDA din 11 Iunie scrie între altele:

„Opt spioni sunt aduși azi în fața Tribunalului Suprem al Uniunii Sovietelor. Ei reprezintă un detașament foarte important al unui Stat străin, care de multă vreme face mari eforturi pentru a introduce și crea spioni de ai săi în Uniunea Sovietelor.

„Fasciștii puneau mari speranțe pe acest nucleu, iată cum se explică urletele feroce ale unei anumite prese și în special a celei fasciste, cu prilejul arestării acestei bande de spioni“.

PRAVDA atacă apoi, cu toată violența campania de presă germană, în legătură cu aceste arestări, campanie dusă sub directa inspirație a d-lui Goebbels, ministrul Propagandei Reichului, după cum afirmă ziarul.

„Sunt ridicule svârcolirile care se fac, pentru a pre-

zenta arestarea celor opt spioni ca o dovadă a „slăbiciunii puterii sovietice“. Se recunoaște influența acelor care conduc presa fascistă. Această bandă și afirmațiile ei nu pot să atingă puterea și invincibilitatea regimului sovietic. Purtătorii de cuvânt ai fascismului nu fac decât să se pună într'o situație ridicolă.

„Spionii lumii capitaliste nu vor găsi milă la noi. Balaurul spionajului fascist are o mie de capete. Ii vom tăia capetele. Declarăm tuturor că vom face inofensivi pe acei care vor să învenineze viața noastră. Milioane de ochi patriotici urmăresc și descoperă tentaculele și săgețile otrăvite“.

KRASNAIA ZVIEZKA, ziarul armatei roșii, scrie:

„Nucleul național-socialist de spionaj a fost distrus. Inamicii noștri s'au înșelat; armata roșie rămâne de neînfrânt. Sub comanda mareșalului Vorosilov, armata roșie va câștiga noi victorii. Iar față de spioni și trădători vom fi fără cruțare“.

Toate celelalte ziare publică articole despre spionajul și contraspionajul mondial.

In legătură cu condamnarea celor opt generali, PRAVDA din 12 Iunie, scrie între altele:

„Dacă în mintea vreunui membru al poporului rus mai putea să existe vreo îndoială asupra identității națiunii străine, care a corupt pe Tukacevski și pe ceilalți generali, condamnați la moarte, astăzi îndoiala aceasta trebuie înlăturată cu desăvârșire.

„Au fost descoperite hărțile și planurile unei puteri străine. Să se știe însă că fiecare din aceste încercări, contra Uniunii Sovietelor, va însemna un pas în plus către încetarea dominației lui Goebbels“.

Correspondentul special din Berlin al ziarului PRAVDA, subliniază „zăpăceala“ și „desorientarea“ presei germane, după arestarea trădătorilor, și afirmă că este foarte caracteristic, că presa național-socialistă este desorientată în fața unor evenimente care se petrec în cadrul unei organizații străine.

„Echipele de noapte dela mai multe uzine dela Moscova au votat în unanimitate, o rezoluție, prin care aprobă verdictul tribunalului.

Pe pagini întregi ziarele cer moartea trădătorilor și spionilor.

„Câinii trebuie să moară ca niște câini“, se spune în rezoluția votată de soldații și ofițerii primului divizion de infanterie din Moscova.

„O reuniune asemănătoare a avut loc la Academia Militară. Toți cei care au luat cuvântul, au cerut nimicirea trădătorilor și spionilor și întărirea armatei sovietice“.

Ziarul TYKHOOKEANSKAYA ZVIEZDA din 14 Iunie, spune că cele 28 de persoane împușcate la Subodnoi, erau acuzate de „trozkism și spionaj în favoarea Japoniei“.

In legătură cu sutele de moțiuni care continuă să fie primite la Moscova, moțiuni votate de lucrători, prin care aceștia aprobă sentința dată de Tribunalul Suprem al Sovietelor, în procesul spionilor, în frunte cu Tukacevski.

Ziarul PRAVDA constată în articolul de fond: „Lucrătorii, țaranii, soldații din armata roșie, marinarii și intelectualii Sovietelor, sunt unanimi în declarațiile lor. În această unitate stă forța de neînving a țării sovietice“.

IZVESTIA din 12 Iunie scrie:

„Din nou se ridică amenințătoare valurile furiei populare. Milioane de oameni au aflat despre trădarea mișlească a celor 8 spioni, care se pregăteau să distrugă seumpa și neînvinga noastră Armată Roșie.

„Cercetările și tribunalul militar au stabilit că acești josnici trădători au fost în serviciul de spionaj al unui Stat străin, care se pregătește de războiu împotriva Uniunii Sovietice.

„Dar ce voiau acești slujitori ai canibalilor fasești? Ei urmăreau restaurarea regimului burgez și capitalist, voiau să reinvieze puterea proprietarilor, voiau să lase pământul sovietic pradă imperialiștilor.

„Dar vigilența întregului partid al bolșevicilor a descoperit cu ajutorul neprețuitului colaborator al lui Stalin, tovarășul Ejor, josnica trădare a spionilor, condamându-i la moarte, spre a scăpa omenirea de trădători și de dușmani.

„Fiecare muncitor al Uniunii Sovietice trebuie să-și aducă aminte că tolerarea oricărui spion este nepermisă, și că pentru a câștiga un războiu, este nevoie de un corp întreg de soldați

„Ori acest războiu poate fi pierdut, din cauza unui spion aflător în Statul major al armatei. Spionii Tuhaevsky, Iakir, Ubosevici, Cork, Eideman, Feldman, Bimakov și Putna, au îndrăznit să ridice mâna lor însângeraată asupra vieții și fericirii poporului socialist, creator al Constituției Staliniene, creator al societății în care nu mai există clase exploatatoare, și unde sunt distruse legile bestiale ale capitalismului. Sentința Tribunalului sovietic, cerând împușcarea celor 8 spioni, este actul care exprimă dorința țării întregi, voința întregului popor sovietic“.

Presa franceză.

Ziarul catolic L'AUBE din 13 Iunie scrie între altele:

„In fața acestei furtuni, care sguđuie Rusia, Franța are dreptul, ca una care a încheiat un pact cu ea, să se întrebe care este țaria unui regim sau unei armate în care se pot petrece asemenea fapte“.

Pierre Dominique scrie în LA RÉPUBLIQUE:

„Stalin obligă chiar și pe cei mai orbi dintre francezi, să deschidă ochii. El însuși este acela care condamnă și ucide alianța franco-rusă și acordurile militare dintre cele două țări“.

„Pentru noi, scrie *Pertinax* în ECHO DE PARIS, punctul capital este de a ști dacă Stalin și mareșalul Vorșilov nu-și vor slăbi forțele în actuala criză și dacă vor mai putea să reziste pau-germanismului hitlerist“.

LE TEMPS scrie în editorial:

„Tragicele evenimente care se desfășoară, de luni de zile, în Uniunea Sovietelor, ne reamintesc, în mod straniu, tragediile din care se compune întreaga istorie a Rusiei, în decursul veacurilor. Pare că această nenorocită țară ar fi menită prin structura sa însăși și prin o enormă confuzie a ideilor, a aspirațiilor contradictorii și a pasiunilor deslănțuite ale poporului său, să fie prada intrigilor, loviturilor desperate și dramelor sângeroase care se desfășoară în Kremlin. Singurul lucru pe care îl putem desprinde pentru moment, este că, după 20 de ani de putere absolută, comunismul n'a reușit să se stabilească, în mod solid, la Moscova și că el este mereu redus, ca și în primele zile, să recurgă la metodele cele mai violente, la represiunii sângeroase și la cele mai urâte proceduri ale tiraniei, pentru a se impun unui imens popor, cărnia i-a răpît orice mijloc legal de a-și manifesta voința.

„Această singură constatare implică osândirea unui regim care este, prin definiție, negațiunea însăși a oricărei democrații“.

Presa engleză

Toate ziarele din 12 Iunie publică în prima pagină știrea din Moscova, prin care se anunță condamnarea lo moarte a celor opt generali din armata roșie.

TIMES scrie între altele că este surprinzător faptul că mareșalul Vorșilov nu a asistat la acest proces. De aci se trage concluzia că el nu aprobă degradarea condamnaților, care i-au fost până acum prieteni. De aceea d-l Stalin a făcut apel la mareșalul Bluecher. Pare deci foarte posibil ca d-l Stalin să înlocuiască în curând și pe mareșalul Vorșilov.

Arătând apoi că este vorba de un complot în favoarea Germaniei, după afirmațiile sovietice, ziarul scrie că cei mai mulți dintre condamnați nutreau o dușmănie feroce contra Reichului și că timp de nenumărați ani ei au luptat contra Germaniei.

DAILY TELEGRAPH declară că nimic nu este mai surprinzător decât acuzația formulată contra generalilor sovietici, anume că ei ar fi voit să distrugă armata roșie pe care au organizat-o în cursul atâtor ani.

„Armata roșie, adaugă ziarul, va avea nevoie de mult timp, pentru a se reface în urma acestei grele lovituri. Se poate sconta că Sovietele vor trebui să se abțină dela orice conflict armat, până ce se va fi restabilit moralul și încrederea în comandamentul superior al armatei roșii“.

DAILY MAIL subliniază că niciodată situația nu a fost atât de încordată și atât de dramatică. „D-l Stalin se teme acum că acest proces să nu determine o „revoluție de palat“ la Kremlin. De aceea d-sa a chemat grabnic regimente de cazaci și detașamente mongole din Extremul Orient.

„Voroșilov, colaboratorul său intim, este păzit de o puternică escortă militară și de 60 funcționari din poliția secretă. De altfel, s'au luat toate măsurile, pentru a se reprima imediat orice mișcare, mai ales eventuala mișcare pe care ar putea să o pună la cale prietenii lui Tuchacevski, care a fost unul dintre oamenii cei mai capabili și mai populari ai Sovietelor“.

Presă germană.

Presă germană din 13 Iunie vestește „despotismul sângeros“ din U. R. S. S.

„Omorul a fost ridicat la rangul de principiu“ — scrie LOKAL ANZEIGER.

NACHTAUSGABE se silește să dovedească inexactitatea informațiilor, după care unii ofițeri germani ar fi căutat să lege relațiuni cu conducătorii armatei roșii.

„Se aduce o insultă națiunii germane, scrie ziarul, când se afirmă că unii ofițeri germani ar fi putut să se comporte astfel. Astfel de presupuneri sunt complet lipsite de cel mai mic bun simț“.

Presă polonă.

Intreaga presă polonă din 12 Iunie comentează pe larg condamnarea la moarte a mareșalului Tuchacevski și a celorlalți șapte conducători ai armatei roșii.

Ziarele spun că actul de acuzare contra demnitarilor militari este și mai de necrezut decât actele de acuzare din procesele precedente, pentru că nimeni nu va crede niciodată că Tuchacevski și camarazii săi au vândut secrete militare unei puteri străine.

Ziarele adaugă că singura metodă care există în Rusia, pentru lichidarea persoanelor puse sub acuzație, este metoda împușcării. Evenimentele din Rusia nu pot fi judecate după criteriile mentalității europene, pentru că Rusia este țară asiatică și nu europeană.

Ziarele oficiale amintesc că procesul mareșalului Tuchacevski și al celor șapte generali condamnați odată cu el, are aceeași bază ca și cele două procese din 1936 și ca acțiunea de purificare a G. P. U.-ului.

ILLUSTROVANY KURJER CODZIENNY, ziar guvernamental, scrie:

„Stalin amenință pe toți aceia care îi stau în cale și ale căror opinii sunt deosebite de ale sale în ce privește politica externă“.

Organul conservator CZAS scrie:

„Uniunea Sovietelor este minată“.

Iar ziarul catolic MALY DZIENNIK declară că luptele intestinale au corupt regimul sovietic, aducându-l într-o situație dramatică“.

În sfârșit, ziarul socialist ROBOTNIK, ajunge la următoarea concluzie:

„Oricum ar fi, aceste evenimente pot avea repercusiuni grave în domeniul internațional“.

Comentând ultimele evenimente din Uniunea Sovietelor, ROBOTNIK din 13 Iunie, ziarul Partidului Socialist Polnez, scrie între altele:

„Uniunea Sovietelor este stăpânită de nebunia închișiției. Ultimele condamnări trebuiesc interpretate ca o clătinare serioasă a sistemului. În locul dictaturii proletariatului se constată de fapt dictatura ascunsă a unei singure persoane, care nu vrea să țină seama de nimic. „Kominternul este o simplă unealtă în mâna unui dictator“.

Presă elvețiană.

Ziarele elvețiene se ocupă în ultimele zile foarte insistent de situația deosebit de critică din Rusia.

NEUE ZÜRCHER ZEITUNG din 9 Iunie arată într'un lung articol toate aspectele luptelor interne din Uniunea Republicilor Sovietice. „Evoluția se pare că a ieșit din faza de neîncredere a regimului arătată unor personalități izolate și s'a transformat într'o criză generală de neîncredere față de situația actuală, o criză a căreia dictatura lui Stalin se pare că nu mai poate să i facă față. Măsurile contradictorii în toate domeniile, pe care Stalin le ia pentru a îmblânzi asperitățile dintre diversele tabere, au produs numai o confuzie și mai mare. Revoluția își mănâncă pe proprii săi copii. Se pare că-actualmente asistăm la un stadiu foarte înaintat al acestui proces, și nu sunt semne că teroarea asupra masselor va mai putea opri căderea în abis“.

BUND din 8 Iunie vorbește cam în același fel despre „cutremurul de pământ politic“ din Uniunea Sovietică.

EVENTIMENTELE DIN SPANIA

Presă franceză.

Comentariile ziarelor din 10 Iunie se îndreaptă în special asupra situației conflictului spaniol.

LE POPULAIRE scrie: „Sistemul controlului este favorabil naționaliștilor și defavorabil guvernamentalelor. De aci concluzia că ori Societatea Națiunilor, ori comitetul de neintervenție, urmează să precizeze violările aduse acordului de neintervenție până în prezent și să a-

plice controlul neintervenției și pentru avioanele care sosesc pe calea aerului în Spania. Acest control s'ar aplica prin observatori calificați, cari ar face controlul pe aeroporturile Statelor neintervenționiste și pe aeroporturile din Spania naționalistă și guvernamentală. În afară de aceste violări nu mai există decât violarea dreptului ginților, a pactului Societății Națiunilor și a pactului dela Paris. Dacă s'ar proceda altfel, s'ar viola însuși principiul neintervenției“.

Ziarul L'ORDRE declară: „Oricare ar fi angajamentul la care s'ar ajunge, este de dorit ca să nu se mai producă alte incidente. Ele nu ar încreta de a fi de temut, prin urmările lor, fiindcă aranjamentul singur n'ar fi suficient pentru a împiedeca complicațiile. Ele s'ar putea naște chiar din diferențele de condiții asupra punerii lui în aplicare. La o înțelegere nu se poate ajunge decât dacă toți contractanții au în fond același fel de a vedea în ceea ce privește importanța ei, dacă niciunul nu are gânduri ascunse și dacă nu urmărește ca la nevoie să tragă foloase din conjuncturile ce ar putea să fie favorabile ambițiilor sale“.

Ziarul L'EPOQUE scrie: „Cu excepția surprizelor din ultimul moment, incidentul „Deutschland“ poate fi socotit acum ca rezolvat. O surpriză, deși puțin probabilă, rămâne totuși posibilă. Să ne închipuim că înainte de semnarea acordului s'ar produce o nouă bombardare a vaselor germane sau italiene. Nimic nu ne dă asigurarea să proiectul schițat ar fi pus în aplicare. Totul ne îndreptățește chiar să credem contrariul“.

Presă italiană.

„Episodul agresiunii spaniole-sovietice contra vaselor germane și italiene este lichidat complet, spre deplina satisfacție a guvernului din Roma și a celui din Berlin, care, în consecință, vor participa din nou și în chip activ la lucrările comitetului de neintervenție și la controlul naval al coastelor spaniole“, scrie d-l Virginio Gayda în GIORNALE D'ITALIA din 10 Iunie, exprimând ast-

fel mulțumirea Italiei și Germaniei pentru faptul că cei patru delegați din Londra au ajuns la un acord.

Articolul subliniază atitudinea Marci Britanii, care a știut „să primească cu toată înțelegerea condițiilor italo-germane“ și care „a înlăturat încercările sovietice de a împinge discuția în direcții turburi“.

D-l Gayda nu menționează de loc rolul Franței în aceste discuții, referindu-se numai la poziția clară luată de guvernul britanic, în armonie desăvârșită cu pozițiile limpezii, hotărâte și loiale ale Italiei și Germaniei“.

Presă germană

Comentând asentimentul principal dat de guvernele din Berlin și Roma propunerilor privitoare la asigurarea controlului naval al coastelor Spaniei, DEUTSCHE DIPLOMATISCH-POLITISCHE KORRESPONDENZ scrie:

„Această hotărâre n'ar fi fost posibilă fără optimism. Acest optimism se bazează pe convingerea că toate puterile care participă la controlul internațional vor recunoaște în mod leal nu numai că este evident că orice atentat trebuie să fie urmat de o acțiune defensivă individuală și imediată, dar și că orice încercare de a se semăna turburarea prin atacuri perfide comise contra vaselor care asigură ordinea internațională stabilită trebuie să fie pedepsită fără a cruțare cu mijloace sporite“.

Ziarul insistă apoi asupra necesității de a se examina, acum mai mult decât oricând, realitatea, fără idei preconceptuate.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PROBLEME EUROPENE

SITUAȚIA ÎN BASINUL DUNĂRII

Politica externă a țărilor dunărene preocupă mult opinia publică din Anglia, ceea ce dovedește diversele articole publicate de reviste și ziare serioase, studiind efectele ultimelor evenimente politice și reacțiunea respectivă a Statelor dela Dunăre.

Revista THE SPECTATOR din 31 Mai se ocupă de atitudinea pe care sunt gata s'o ia puterile ce compun Mica Înțelegere, precum și vecinii lor, în cazul unui conflict. Sub titlul „Ingrijorări dunărene“, revista se referă la convorbirile cari au avut loc la Londra cu ocazia încoronării și face o legătură cu reînarmarea Angliei.

Arată că tendințele celor două State dictatoriale din Europa fac ca țările balcanice și dunărene să fie în siguranță, dacă se vor putea evita a nu fi amestecate într'un nou războiu. Neștiind de ce parte să treacă, ele urmăresc cu atenție reînarmarea Angliei, fiind sigure că o Anglie puternică va fi în stare să menție pacea.

„Statele dunărene și balcanice, scrie revista, urmăresc cu respirația oprită, mersul reînarmării britanice, precum și programul prieteniei italo-germane. Pactele și alianțele făcute de către țările mici nu sunt concludente. În fața unui conflict mare, în Europa, vor căuta cu disperare să rămână neutre sau să treacă de partea acelei grupe pe care o vor socoti că va învinge. Preocuparea lor constantă este să aprecieze forța în armament, oameni și rezistență ale uneia sau alteia din grupările de puteri mari“.

Păreră revistei este că niciunul dintre micile State nu vrea războiul. Explică motivele pe care și bazează păreră, adăugând că deși aceste State se înarmează, totuși

„Preocuparea lor principală este reînarmarea Angliei, având același cuvânt de ordine: cât mai repede!“.

YORKSHIRE POST din 31 Mai analizează situația din Europa Centrală și din țările dunărene din punct de vedere al „jocului forțelor economice și politice“. Ziarul observă că în ultimele câteva săptămâni s'au făcut în Europa centrală mai multe vizite oficiale decât s'au făcut poate într'un secol întreg înainte de războiu și constată că atențiunea întregii lumi a fost atrasă de evenimentele de pe malurile Dunării și că observatorii în afacerile internaționale sunt de acord că în Europa centrală stă adevărata primejdie pentru viitorul Europei.

Apoi, după ce face istoricul evenimentelor politice, începând cu tratatele dela 1919, arată că toate Statele mici din Sud-Estul Europei, împreună cu Ungaria, Austria și Cehoslovacia, au căutat să aibă o independență economică, pentru care n'au cruțat nimic din punctul de vedere al investițiilor făcute, spre a ajunge la această independență. Descrie evoluția ideii de cooperare danubiană, dela zădărnicia ei la început, când pasiunile politice erau puternice imediat după războiu, până azi când mulți oameni de Stat consideră că nu este departe momentul pentru o cooperare economică între Statele dunărene, ca o soluție a dușmăniei lor politice. Autorul își arată neîncrederea în această posibilitate, scriind:

„Trebuie luate în considerație și forțele economice. Azi,

de exemplu, poate că este mai puțină ură politică între Români și Unguri, sau între Germani și Cehi de cum era acum 15 ani. Și totuși s'au creat noi greutăți care sunt poate mai mari decât cele vechi, și anume: interesele în capitalurile investite. Sunt bunăoară azi interese industriale mult mai puternice în Ungaria și interese agricole în Cehoslovacia, cari aproape că sunt silite să se opună oricărei încercări de a găsi un substitut modern pentru unitatea economică pe care o reprezintă vechea zonă austro-ungară. O desființare eventuală a zidurilor tarifare dintre Ungaria și Cehoslovacia ar însemna pierderea unor mari capitaluri investite în ultimii ani; mai însemnând de asemenea mii și mii de șomeuri în industria unei țări și în agricultura celeilalte. Fără îndoială că pierderile vor fi temporare, iar beneficiile mult mai mari pentru întreaga populație; dar nimic nu-i mai greu în viața practică decât să convingi lumea de a face sacrificii în folosul altora.

„Marile investiții există, iar oamenii de Stat trebuie să țină cont de ele când tratează problemele Europei centrale.

„E zadarnic să sperăm că treburile se vor soluționa dela sine. Lucrurile s'au desfășurat cum este mai rău. Pentru a le schimba cursul trebuie o acțiune pozitivă, fără alt sens decât acela de a face ordine în această parte a Europei, a cărei situație este cu mult mai pimejdioasă pentru tot continentul, decât chiar pentru țările respective. Marile puteri nu trebuie să pregete în această privință, pentru că problema nu este de ordin militar, ci mai curând politică și în bună parte economică. O soluție efectivă nu va putea fi impusă niciodată de dinafară de către marile puteri. Problema nu poate fi rezolvată decât de către țările dunărene singure, numai că dat fiind mentalitatea lor actuală, ele trebuiesc încurajate printr'o acțiune comună a tuturor puterilor interesate“.

SITUAȚIA POLITICĂ DIN UNGARIA

Ziarele maghiare din 10 Iunie comentează pe larg proiectul de lege prin care sunt lărgite atribuțiile Regentului Ungariei.

NEMZETI UJSAG, legitimist, scrie următoarele:

„Proiectul a fost surpriză. S'a așteptat alt proiect decât acel dat publicității. Ingrijorarea cea mai mare este că Corpurile Legiuitoare își pierd dreptul de a alege Guvernorul. Se atrage atențiunea asupra faptului că conform proiectului, Guvernorul poate să desemneze cel mult trei persoane ca succesor, dar poate să desemneze și numai una. Candidatul Adunării Naționale însă are nevoie de 200 de iscălituri. Având în vedere raportul actual al partidelor, dacă Guvernul nu vrea să participe partidul său la candidare, cu greu se vor aduna 200 de semnături, deci dreptul de candidat al Adunării Naționale devine iluzoriu. Nu se cuprind măsuri în cazul dacă Adunarea Națională nu va accepta candidatul spre votare.

„Conform proiectului, dacă există numai un candidat, acela va fi ales prin aclamațiune, iar dacă vor fi mai mulți, prin votare secretă. Ce se va întâmpla dacă, fiind numai un candidat, Camerele reunite nu vor să-l aleagă. Nu sunt dispozițiuni, ce se întâmplă în cazul dacă numai după moartea Guvernorului se află numele candidatului, și acesta nu primește candidatura, sau moare. În cazul acesta Camerele unite au posibilitatea să candideze o altă persoană cu 200 de semnături, dar se prea poate că nu se găsească 200 de iscălituri.

„În ședința din 9 Iunie a Parlamentului, șeful partidului liberal democrat Rassay, unul dintre cei mai buni oratori ai Parlamentului și jurist consult renumit, a atacat proiectul violent, spunând:

„Introducem în Constituțiunea maghiară o concepție care n'a existat niciodată în viața juridică maghiară în curs de o mie de ani, anume: Capul Statului exercită o influență, provizoriu sau definitiv, asupra alegerii succesorului său. Aceasta este o *contradicție în adiecto*. Distrugem o teză fundamentală a guvernării parlamentare, anume: că orice dispozițiune a Corpului de Stat are valoare constituțională numai în cazul, *dacă este contracsmnată de ministrul cu răspundere*. Dispozițiunile cuprinse în acest proiect nu oferă o garanție necesară Corpurilor Legiuitoare pentru a-și manifesta libera voință cu prilejul unei schimbări de guvernor“.

8 ORAI UJSAG (ziarul contelui Bethlen) scrie:

„Trebuie să ne dăm seama de raporturile parlamentare maghiare: Numai guvernul dispune de 200 de parlamentari, prin urmare se poate întâmpla că guvernul va alege, mai bine zis că de hotărîrea sa depinde, cine să fie ales ca guvernor“.

Presă guvernamentală aduce elogii în termeni extrem de călduroși stăpînirii de 15 ani a guvernorului Horthy:

FÜGGETLENSÉG, semioficios, scrie în editorial:

„Națiunea maghiară a întâmpinat cu o însuflețire sinceră proiectul de lege care lărgeste atribuțiunile guvernorului. Istoria va constata că deal epoca marelui guvernor Ioan Hunyadi, niciodată n'a fost națiunea atât de unită cu Capul Statului ca actualmente cu Nicolae Horthy. În el, fiecare ungur vede incarnarea virtuților străbune, vitejia, înțelepciunea, iubirea neamului și simțul constituțional. Așteptăm dela toți membrii Adunării Naționale să fie pătrunși de simțimântul solidarității, știind bine că în Ungaria nu există nici partide, nici fracțiuni, numai „partidul Guvernorului“.

„Fraza aceasta din urmă a fost înfierată de deputatul Rassay în Parlament, replicând că în Ungaria nu poate exista un partid al guvernorului, ci un singur partid, acela al națiunii“.

NÉPSZAVA (socialist) în editorial scrie:

„Guvernul a provocat agitațiunea prin faptul că n'a prezentat Corpurilor Legiuitoare simultan și celelalte proiecte constituționale, anume: proiectul asupra legiferării sufragiului universal și reforma Inaltei Camere. Să nu uităm că între proiectele de lege constituționale există o legătură organică, mai ales între lărgirea atribuțiunilor Guvernorului și între proiectul asupra sufragiului universal“.

POLITICA EXTERNĂ A CECOSLOVACIEI

Revista L'EUROPE CENTRALE în numărul din 12 Iunie, evocând debaterile care au avut loc în Parlamentul din Praga, la 21 Mai trecut, asupra politicii externe a Cehoslovaciei, reproduce în articolul său de frunte, următorul pasagi din scurta expunere a d-lui Kamil Krofta, ministrul afacerilor străine, care a răspuns întrebărilor ce i-au fost puse:

„În ce privește o eventuală reformă a Societății Națiunilor, instituție față de care Cehoslovacia rămâne nelimitat credincioasă și reperecusiunile posibile a acestei reforme asupra tratatelor încheiate, va trebui să găsim mijlocul de a adapta aceste tratate noiei situații.

„Căci, Cehoslovacia nu va consimți niciodată să devie instrumentul unei forțe internaționale oarecare“.

Iar revista adaugă:

„La Comisia senatorială a afacerilor străine, s'a desfășurat aceeași dezbateră, care a dovedit că toate partidele colicției guvernamentale și în multe puncte, chiar partidele de opoziție, sunt de acord cu politica prevăzătoare și pacifică a guvernului“.

ÎNTELEGerea BALCANICĂ

LA TRIBUNE DES NATIONS din 8 Iunie, comentează mesajul d-lui Kemal Atatürk, președintele Republicii turcești, cu privire la fruntariile balcanice.

După ce citează următorul pasaj: „Fruntațiile statelor balcanice constituie o fruntație unică. Cei care ar râvni la aceste fruntații s'ar expune razelor unui soare arzător, etc.“, *ziarul încheie:*

„Cuvintele rostite de d. Kemal Atatürk sunt semnificative și procedă din voința de a organiza militărește, de este nevoie, alianța balcanică.

„Înțelegerea balcanică este astăzi o realitate, pentru că națiunile care o compun, se găsesc asociate pe un picior de perfectă egalitate. În ziua când una din ele, Turcia în speță, ar fi ispitită să galvanizeze această asociație pentru a face din ea o forță dinamică, nu am fi oare întemeiați a crede că aspiră la rolul ei istoric de odinioară, având însă de astă dată alături de dânsa, nu țări asuprite, ci țări aliate“.

BCU Cluj / Central University Library Cluj